HAGFORS KOMMUN

ANTAGANDEHANDLING

Diarienr.: KS 2019/483

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för utvidgning av skolområdet ÄBC, Norra gärdet

(Spettet 3, Hackan 1, Niten 2, Hagfors 2:43 , samt delar av Hagfors 2:166, 2:5, Bulten 2 och Tången 2)

Hagfors kommun

Värmlands Län

Innehåll

- Undersökning om betydande miljöpåverkan
- **Planbeskrivning (denna)**
- Plankarta med grundkarta
- Fastighetsförteckning
- PM geoteknik - Översiktlig geoteknisk undersökning inkl radon och miljöteknik, Markteknisk undersökningsrapport (MUR/Geo) samt PM - Översiktlig miljöteknisk markundersökning
- Dagvattenutredning Teknikhus ÄBC
- Riskanalys Teknikhuset ÄBC, Kv. Spettet, Hackan och Niten, Norra Gärdet Hagfors kommun
- Trafikutredning Teknikhus ÄBC

Beslutsdatum och signatur	
Antagen	KF 2023-04-24, §38
Laga kraft	2023-05-20

Utökat förfarande enligt PBL 2010:900

INNEHÅLL

1. Inledning 3
2. Tidigare ställningstaganden 4
3. Avvägningar enligt Miljöbalken m.fl. 7
4. Förutsättningar och förändringar 12
5. Konsekvenser av planens genomförande 31
6. Genomförandefrågor 34
7. Medverkande tjänstemän 39

Beställare	Louise Sjöholm, Hagfors kommun
Konsult	Daniel Nordholm, SBK Värmland AB
Kontakt	SBK Värmland AB Storgatan 26 671 31 ARVIKA tel +46 707-83 12 04
SBK VÄRMLAND AB	daniel@sbkvarmland.se www.sbkvarmland.se

1. INLEDNING

BAKGRUND

Hagfors kommun önskar upprätta en ny detaljplan för skolverksamhet i anslutning till Älvstrandens bildningscentrum (ÄBC) då det finns ett behov av nya undervisningslokaler. Nuvarande skolverksamheter är utspridda i Hagfors tätort där all undervisning inte bedrivs i ändamålsenliga lokaler.

En lokalutredning har genomförts i syfte att göra en översyn av befintliga lokaler. Tre alternativ för framtida lokaler togs fram där det beslutades om att samlokalisera alla aktuella utbildningar vid ÄBC. En förstudie över det föreslagna teknikhusets funktioner och utrymmeskrav har genomförts av Sweco.

Planområdet har tidigare undersökts inom pågående uppdrag ”Förslag till ny detaljplan för Hagfors tätort”.

PLANENS SYFTE

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en utvidgning av skolområdet ÄBC samt komplettera med nytt skolområde och säkerställa en trafiksäker miljö.

PLANENS HANDLINGAR

Planen omfattar följande handlingar:

1. Denna planbeskrivning
2. Plankarta - juridiskt bindande dokument
3. Undersökning om betydande miljöpåverkan

Efter samrådet upprättas en samrådsredogörelse som redogör för inkomna synpunkter. Efter granskning upprättas ett granskningsutlåtande som redogör för inkomna synpunkter.

En fastighetsförteckning upprättas som redovisar fastighetsägare som är berörda av planförslaget.

PLANFÖRFARANDE OCH TIDPLAN

Planen kommer att handläggas med ett utökat förfarande enligt PBL 2010:900, kapitel 5.

Program: Upprättas vid behov där inriktning och omfattning bestäms.

Samråd: Myndigheter, sakägare, andra berörda samt allmänheten ges möjlighet att lämna synpunkter.

Granskning: Planförslaget finns tillgängligt för granskning och en sista möjlighet att lämna synpunkter ges.

Antagande: Planen antas i kommunfullmäktige.

Överklagande: Sakägare som inte fått sina synpunkter tillgodosedda har möjlighet att överklaga inom tre veckor från beslutet anslagits.

Laga kraft: Om ingen överklagar planen vinner den laga kraft tre veckor efter beslutet anslogs.

Preliminär tidplan

Uppdrag om planläggning	KLU 2019-10-01
Samrådsskede	försommaren 2022
Granskning	hösten 2022
Antagande KF	våren 2023
Laga kraft	våren 2023

PLANDATA OCH MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN

Planområdet är beläget intill Älvstrandens bildningscentrum (ÄBC) i Hagfors tätort och omfattar ca 3,3 ha.

De fastigheter som berörs är Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 samt delar av Bulten 2 och Tången 2 som ägs av det kommunala bolaget Hagforshem AB, samt del av fastigheterna Hagfors 2:43, 2:166 och 2:5 som ägs av Hagfors kommun.

Ovan: Planområdets ungefärliga lokalisering markerad med rödstreckad linje.

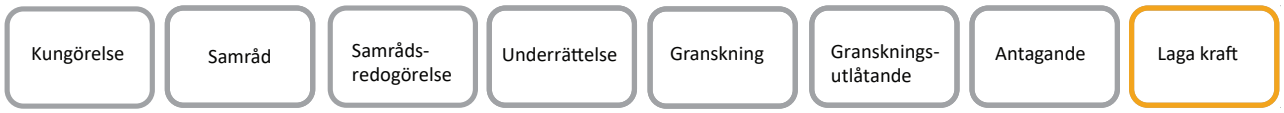

Ovan: Planprocessen vid utökat förfarande.

2. TIDIGARE STÄLLNINGS-TAGANDEN

PLANUPPDRAG

Kommunledningsutskottet har 2019-10-01 §79 beslutat att lämna positivt planbesked för att möjliggöra ett nytt Teknikhus genom att utvidga ÄBC-området och att ge Samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att ta fram ett nytt förslag till detaljplan för Norra Gärdet.

Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft kommer tidigare detaljplaner att upphöra i de delar som omfattas av det nya planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet. De rättigheter som finns inom de planer som kommer att upphöra och som inte längre fyller någon funktion bör avregistreras.

LOKALISERING AV TEKNIKHUSET

Byggnation av Teknikhuset grundar sig i att kommunen idag erbjuder en gymnasieutbildning som i alla delar inte bedrivs i ändamålsenliga lokaler, då lokalerna inte uppfyller standarden för hur en modern yrkesutbildning ska se ut. Det finns även ett uttalat behov att skapa en mötesplats för utbildning och näringsliv samt samverka med universitet/högskola. Lokaliseringen av Teknikhuset intill befintliga ÄBC har framförallt valts utifrån dess dess strategiska läge i tätorten med befintliga skolfunktioner (ÄBC), infrastruktur och kommunikationer, samt möjlighet till samordning och samordningsvinster och att här kunna skapa den mötesplats för utbildning och näringsliv som eftersträvas. Till grund för lokaliseringen finns en lokalutredning som har genomförts i syfte att göra en översyn av befintliga lokaler. Tre alternativ för framtida lokaler togs fram där det beslutades om att samlokalisera alla aktuella utbildningar vid ÄBC. En förstudie över det föreslagna Teknikhusets funktioner och utrymmeskrav har genomförts av Sweco.

Under planarbetet har olika alternativa placeringar diskuterats och setts över. Kommunen har kommit fram till att det inte finns någon bättre placering av det nya Teknikhuset än det planförslaget redovisar.

Planförslaget medför en del förändringar som motiveras av behovet att utvidga skolområdet ÄBC och bygga nya ändamålsenliga lokaler för bl a de praktisk-tekniska gymnasieprogrammen. Som en följd av detta behöver även en trafiksäker miljö skapas med mer ändamålsenliga lösningar för transporter, parkering och hämtning/lämning av elever på ÄBC, liksom en säker, trygg skolmiljö och trevliga entréer till området.

Den gymnasieskola som idag finns inom ÄBC-området är gemensam för alla elever i de fem distrikt inom Hagfors kommun (Hagfors, Råda, Ekshärad, Sunnemo och Gustafsfors). Skolan är också den enda låg-, mellan- och högstadieskolan i distrikt Hagfors. Utöver det finns här även förskoleklasser och fritids. Se ytterligare beskrivning under rubriken ”Bebyggelseområden” på s.15.

Ett önskemål som skolan och Hagfors kommun haft är att kunna samla skolverksamheten till ett och samma område. Därmed kommer befintlig skola att kunna vidareutvecklas och få flera undervisningslokaler, samt effektivare och förbättrade samband samtidigt som elever och lärare samlas och skolans transporter minskas. För skolan är det viktigt att så långt som möjligt få trygga säkra skolvägar och hämta- lämnaplatser för de små eleverna i förskoleklass och låg- och mellanstadie. Ett genomförande av planförslaget skulle bl a bidra till att elever slipper ta sig mellan olika stadsdelar, att skolområdet blir gemensamt och samlat.

Alternativa möjligheter för att kunna utvidga ÄBC är begränsade. En utbyggnad mot söder försvåras av närheten till Södra centrumområdet och det nyligen byggda flerbostadshuset för seniorboende inom kvarteret Cykeln. Här bedöms det i princip vara omöjligt att få till en önskvärd trafiksäker trafikmiljö. Hagfors kommuns bedömning är att området mellan ÄBC och kv Cykeln inte är tillräckligt lämpligt för skolverksamheten och dess olika funktioner.

En utbyggnad mot väster och vattendraget Uvån är i princip omöjlig med hänsyn till det nära avståndet till vattendragets strandremsa, där det också finns parkmark och gång- och cykelstråk bl a Sverigeleden. Utöver det finns här skolgårdar och skolmiljöer med fritidsanläggningar och parkeringsplatser som avlöser varandra på rad.

Norr om skolan ligger ett sport- och idrottsområde med flera idrotts- och sporthallar (Uddeholm Arena), en fotbollsplan, flera gång- och cykelvägar samt trafikytor med Älvstrandsvägen och parkeringsytor för bussar och personbilar. Dessa områden är väl inarbetade och ska beaktas och är därför inte lämpliga att ta i anspråk för den planerade bebyggelsen.

Ur samhällsekonomisk synvinkel ter det sig som resursslöseri att inte återanvända och utnyttja den centralt belägna befintliga kvartersmarken i anslutning till ÄBC-områdets huvudentré. Området har tidigare varit bebyggt med flerbostadshus och en lokal matargata men står idag tomt efter de rivningar som skett. Områdets läge gör det lämpligt att användas för allmänna verksamheter som ska kunna nås av alla. Läget ger också god tillgång till naturmark och naturskog i nära anslutning till planområdet.

Det är angeläget att utnyttja den värdefulla centralt belägna kvartersmarken för det betydande allmänna intresset att utvidga befintligt skolområde och bygga ett nytt Teknikhus som kan samla alla elever och lärare inom en och samma skolmiljö.

ÖVERSIKTSPLAN

Området omfattas av Hagfors översiktsplan (2000) samt fördjupad översiktsplan för Hagfors stad (1998).

I Hagfors översiktsplan (2000) nämns Älvstrandsanläggningen i kapitlet ”Samhällsservice” vilken hänvisar till kommunens skolplan (1998-2001). De kommunala målen för skola redovisar att gymnasieskolan ska vara mångsidig och flexibel för att ungdomar ska fortsätta sin utbildning så långt som möjligt på Älvstrandsgymnasiet, att vuxenutbildningen ska möta samhället och arbetsmarknadens krav på kompetens, samt att särskoleverksamheten ska ha tillräckliga resurser för att utveckla varje individ optimalt till ett meningsfullt liv.

I de övergripande målsättningar för markanvändningen i kommunen anges att vid omdaning av stadens och tätorternas struktur samt vid all ny- och ombyggnad ska sex grundläggande strategier hållas i åtanke:

1. Hållbara ekologiska lösningar för tekniska försörjningssystem
2. Krav på hälsa och säkerhet
3. Ta tillvara på ortens och landsbygdens själ
4. Eftersträva närhet mellan bostäder, arbete, natur och rekreationsområden
5. Verka för en god och ändamålsenlig arkitektonisk utformning av byggnader och miljöer
6. Ett hållbart och ekologiskt anpassat val av byggmaterial.

Utöver det anges även att den fysiska miljön i anslutning till skolor, förskolor och daghem ska planeras/utformas för god kontakt med naturområden direkt eller via grönstråk. Vid bl.a. planläggning ska tillgängligheten för personer med funktionshinder ges stor betydelse. Planområdet berörs inte av utpekade utbyggnads- eller strategiska områden i Hagfors.

I fördjupad översiktsplan för Hagfors stad (som vann laga kraft 1998) anges att ett av förslagets inriktningar är förtätning istället för utspridning där nybyggnation inne i centrum förordas framför att ta nya ytor i anspråk för bättre markutnyttjande, vilket även leder till minskade transporter och mera liv i staden. I förslaget nämns även trafiksäkerhetsåtgärder kopplat till Dalavägen och skolelevers passage. Utpekad markanvändning för planområdet är bostäder m.m. öster om Geijersholmsvägen och förvaltning/skolor/sjukhus väster därom. I förslaget för delområde 2 Gärdet/Älvstranden anges att Älvstrandsgymnasiets eventuella utbyggnadsbehov bör utredas, samt att ytorna runt gymnasiet behöver studeras och utredas.

Översiktsplanen har vid aktualitetsprövning 2019 bedömts som inaktuell och en ny översiktsplan ska tas fram. Vid akutalitetsprövningen har sagts att de fördjupade översiktsplanerna kvarstår tills vidare.

Översiktsplanen gäller tills dess att den ersätts. Kommunen bedömer att planförslaget är förenligt med översiktsplanen. Då planförslaget bedöms vara av betydande intresse för allmänheten tillämpas ett utökat förfarande enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

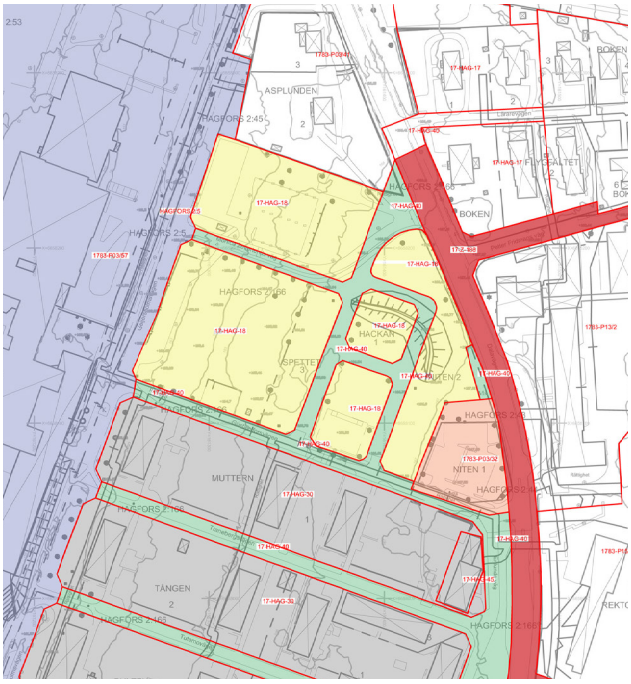

Ovan: Berörda detaljplaner är markerade i olika färger på grundkarta.

DETALJPLANER

De gällande planer som berörs av planförslaget är 17-HAG-18, 17-HAG-40, en mindre del av 17-HAG-30, 17-HAG-17, 1783-P03/57, 1783-P03/32 och 17-Z-188.

Större delen av planområdet omfattas av gällande stadsplan 17-HAG-18 ”Förslag till ändring av stadsplan för del av Hagfors municipalsamhälle” (Gul markering i bild). Planen vann laga kraft 1949-10-14 och dess genomförandetid har gått ut. Planens syfte var att ändra den föreskrivna dispositionen i det ursprungliga stadsplaneförslaget.

Den sydöstra delen av planområdet som idag består av en parkeringsyta omfattas av gällande plan 1783-P03/32 ”Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Niten i stadsdelen Norra Gärdet i Hagfors stad” (Orange markering i bild). Planen vann laga kraft 1957-09-21 och dess genomförandetid har gått ut. Planens syfte var att överföra tidigare användning från handel till garageändamål.

Planområdet omfattas även av en ändring av stadsplanen från 1955, 17-HAG-40 ”Förslag till ändring av stadsplanen för Uddeholmsvägen samt gator inom stadsdelen Norra Gärdet med anslutningar i Hagfors stad” (Grön markering i bild). Planen omfattar i berörda delar allmän plats- gata, park eller gatuplantering och fastställdes den 18 juni 1955. Planens genomförandetid har gått ut.

I västra delen av planområdet, vid Älvstrandens bildningscentrum, berörs delar av 1783-P03/57 ”Ändring och utvidgning av stadsplan för kv Älvstranden m.m” från 1971. (Blå markering i bild). Planen omfattar i berörda delar allmän plats-gata. Planen antogs den 30 mars 1971 och tillhör länsstyrelsen i Värmlands läns beslut 4 maj 1971. Planens genomförandetid har gått ut.

Inom planområdets fristående gatuområde i söder (Geijersholmsvägen) berörs mindre delar av de intilliggande bostadskvarteren Tången 2 och Bulten 2 (grå markering i bild) intill Tutemovägens anslutning till Geijersholmsvägen, vilka omfattas av ”Förslag till ändring av stadsplanen i Hagfors stad för kvarteren Muttern, Tången, Bulten, Släggan, Hammaren och Skruven i stadsdelen norra gärdet” 17-HAG-30. Planen omfattar endast en planbeskrivning med ändringar av planbestämmelser för bl.a. bostadsmark och fastställdes 1951-05-04 vilket innebär att dess genomförandetid har gått ut. Ändringarna ska läsas, förstås och tolkas med utgångspunkt från den ursprungliga stadsplanen 17-HAG-17 som fastställdes den 22 april 1948 och för denna del anger bostäder.

Planområdet omfattas även av ”Förslag till ändring av stadsplanen för Hagfors, del av kv Boken, rektorn mm” (röd markering i bild) som vann laga kraft 1979-01-03, 17-Z-188. Planen omfattar i berörda delar allmän plats- gata och park.

Planområdet omfattar fastigheterna Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 och Hagfors 2:43 samt delar av Hagfors 2:166, Hagfors 2:5, Tången 2 och Bulten 2.

- Spettet 3 omfattas av gällande plan 17-HAG-18 och är planlagd kvartersmark för bostadsändamål. (Fastighetsägare Hagforshem AB).
- Hackan 1 omfattas av gällande plan 17-HAG-18 och är planlagd kvartersmark för bostadsändamål. (Fastighetsägare Hagforshem AB).
- Niten 2 omfattas huvudsakligen av gällande plan 17-HAG-18 som är planlagd kvartersmark för bostadsändamål, men omfattas även av gällande plan 17-HAG-40 planlagd för allmän plats väg, vägområde, gatumark och parkmark. (Fastighetsägare Hagforshem AB.
- Delar av Hagfors 2:166 (samlar flera kommunägda fastigheter). De delar av Hagfors 2:166 som ingår i planområdet omfattas dels av gällande plan 17-HAG-18 med planlagd kvartersmark för bostadsändamål och dels av gällande plan 17-HAG-40 planlagd för allmän plats väg, vägområde, gatumark och parkmark. (Fastighetsägare Hagfors kommun).
- Del av Hagfors 2:5 (en samlande kommunägd fastighet för tidigare järnvägsmark som numera är allmän platsmark gång- och cykelväg och parkmark m.m). De aktuella markområden som ingår i planförslaget är bl a ett stråk väster om Geijersholmsvägen). Fastighetsägare Hagfors kommun.
- Hagfors 2:43 är ett litet kort smalt stråk med allmän platsmark gatu- och parkmark beläget norr om Niten 1, mellan Niten 2 och Dalavägen. Där finns ett minnesmärke.

Den separata delen av planområdet

- Tången 2 är en del av bostadsområdet Gärdet. Fastigheten omfattas huvudsakligen av gällande plan 17-HAG-30 och är planlagd kvartersmark för bostadsändamål. Kvarteret Tången är beläget mellan Tranebergsvägen och Tutemovägen. (Fastighetsägare Hagforshem AB.
- Bulten 2 är en del av bostadsområdet Gärdet. Fastigheten omfattas huvudsakligen av gällande plan 17-HAG-30 och är planlagd kvartersmark för bostadsändamål. Kvarteret Bulten är beläget mellan Tutemovägen och Föskeforsvägen. (Fastighetsägare Hagforshem AB.
- Hagfors 2:166 (Geijersholmsvägens gatumark) omfattas av gällande plan 17-HAG-40 som är planlagd för allmän plats väg, vägområde, gatumark och parkmark. (Fastighetsägare Hagfors kommun).
- Hagfors 2:5 (området väster om Geijersholmsvägens gatumark - hänvisning till Del av Hagfors 2:5 ovan. Fastighetsägare är Hagfors kommun.

När den nya planen vinner laga kraft kommer gällande planer att upphävas inom det område som motsvarar planområdet.

HAGFORSSTRATEGIN

I korthet är Hagforsstrategin (2017-2027) en plan för hur Hagfors ska vara och uppfattas år 2027. Strategin består av en vision för framtiden, en varumärkesplattform samt 7 styrkor, 5 prioriterade områden och 35 mål.

Detaljplanens intentioner bedöms ligga i linje med flera av målen inom de prioriterade områdena.

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Enligt gjord undersökning om betydande miljöpåverkan, daterad 2021-09-30, bedöms inte föreslagen ändrad markanvändning och genomförandet av detaljplanen medföra sådan betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten eller andra resurser att det finns krav på att göra en strategisk miljöbedömning av planen enligt PBL eller MB.

LOK (Länstyrelsen och kommun)-möte hölls den 30 september 2020 med slutsats att länsstyrelsen inte heller ser att planen innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Undersökning om betydande miljöpåverkan har samrådts med Länsstyrelsen i samband med LOK-mötet. Vissa justeringar av undersökningen har gjorts utifrån ändringar i planförslaget.

Planförslaget innebär bl.a. att en öppen grönyta tas i anspråk för skoländamål. Förtätningen medför att trafikfrågor och säkerhet kommer att bli viktiga frågor under planarbetet. Följande frågor har bedömts behöva utredas eller fördjupas ytterligare inom ramen för planarbetet:

- Trafik
- Förorenad mark
- Geoteknik
- Dagvatten
- Riskutredning

3. AVVÄGNINGAR ENLIGT MILJÖBALKEN M.FL.

MILJÖBALKEN (MB)

Inom den fysiska planeringen finns hänsyn och avvägningar som behöver göras rörande annan lagstiftning i allmänhet och miljöbalken i synnerhet. Följande lagrum behöver särskilt beaktas;

2 kap. MB – Allmänna hänsynsregler

Att möjliggöra för en etablering av skolverksamhet i anslutning till befintlig skolverksamhet på platsen är väl lämpad med tanke på närhet till bostadsområden, utbyggd infrastruktur och kollektivtrafik.

3 kap. MB – Grundläggande bestämmelser för hushållning

Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark och vattenområden, främst riksintressen för naturvården, kulturmiljövården, eller friluftslivet som så långt som möjligt ska skyddas från åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön.

Hagfors omfattas av riksintresse för Försvarsmakten avseende lågflygningsområde med påverkansområde enligt 3 kap 9§ 1 : a stycket MB. Planförslaget bedöms inte påverka riksintresset.

Ekosystemtjänster

Vid detaljplaneläggningen tas ställning till när det är möjligt att med hjälp av ekosystemtjänster tillgodose några av de allmänna intressena i 2 kap. PBL och hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens tredje och fjärde kapitel. Planläggningen ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden samt miljö- och klimataspekter där ekosystemtjänster kan vara användbara lösningar. Till följd av planförslaget föreslås en dagvattenlösning där dagvatten från hela planområdet renas och fördröjs i skelettkonstruktioner med trädplanteringar, vilken beräknas kunna ge upphov till en förbättrad vattenkvalitet i recipient genom att minska belastningen av (samtliga i dagvattenutredningen) undersökta föroreningar i jämförelse med dagsläget.

4 kap. MB – Särskilda bestämmelser för vissa områden

I miljöbalkens fjärde kapitel ”Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet” listas en rad områden som, med hänsyn till sina natur- och kulturvärden i sin helhet är av riksintresse.

Ingrepp i dessa miljöer får göras endast om de inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna utgör dock inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Planförslaget berör inga sådana områden.

5 kap. MB – Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Miljökvalitetsnormerna syftar till att skydda människors miljö och hälsa. Idag finns det särskilda normer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Trafiken inom området kommer att öka något lokalt genom omlokaliseringen av befintliga verksamheter till en plats. Omstruktureringen bedöms dock totalt sett inte ge upphov till en större andel ny trafik. Planförslaget bedöms därmed inte ge upphov till en ökad mängd luftföroreningar som kan härledas till trafik. En samlokalisering av skolverksamheterna bedöms öka möjligheterna för ett hållbart resande.

MKN för utomhusluft bedöms inte överskridas vid ett genomförande av detaljplanen.

MKN för vattenförekomster

En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Vattenförekomsten får inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen. Det är vattendelegationen vid Vattenmyndig-

heten i respektive distrikt som beslutar om miljökvalitetsnormerna för en vattenförekomst. Vattendelegationernas beslut om miljökvalitetsnormer bygger på de statusklassningar som gjorts för varje vattenförekomst. Vattenmyndigheten i Västerhavets vattendistrikt har antagit föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Västerhavets vattendistrikt (14FS 2021:43).

Enligt miljöbalken (5 kap.) får en myndighet eller en kommun inte tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Planförslaget berör MKN för ytvatten där recipient för planområdets avrinning är Uvån nedströms Ämten. Planförslaget berör också MKN för grundvatten då Hagfors grundvattenförekomst berörs i östra delen av planområdet.

Hagfors grundvattenförekomst
Hagfors grundvattenförekomst har en god kvantitativ status samt otillfredsställande kemisk status. Bedömningen baseras på förorenat område (Hagforstvätten) vilken påverkar grundvattenförekomsten.

Uvån nedströms Ämten
Uvån nedströms Ämten uppnår ej god kemisk status. Den kemiska statusen för i stort sett alla ytvattenförekomster (sjöar, vattendrag och kustvatten) i Sverige idag påverkas av miljögifter- de överallt överskridande ämnena är polybromerade difenyleter (PBDE), kvicksilver och kvicksilverföreningar Anledningen är att det under lång tid har skett utsläpp, främst från internationella luftnedfall.

Uvån nedströms Ämten har konstaterats inneha dålig ekologisk status med kvalitetskravet god ekologisk status till år 2033. Vattenförekomstens ekologiska status bedöms vara dålig med en låg tillförlitlighet. Bedömningen av parametern Konnektivitet samt flödesförändring i vattendrag visar dålig status och redovisar att vandringshinder finns som hindrar fisk och annan vandringsbenägen fauna att röra sig fritt inom och genom vattenförekomsten. Regleringspåverkan finns, men dess omfattning och påverkan på ekologisk status behöver utredas samt att åtgärder för ökad konnektivitet bör genomföras.

Samlad bedömning
Planförslaget innebär en ökad andel hårdgjorda ytor i ett redan exploaterat område. Skolverksamheten kommer att hantera ämnen och kemikalier som kräver miljötillstånd. Hantering behöver ske enligt gällande föreskrifter för att säkerställa att inte olycka kan leda till utsläpp. Oljeavskiljare ska anordnas vid industri- och fordonshall. En långsiktigt hållbar lösning för dagvattenhantering inom planområdet föreslås under rubriken ”Dagvatten” på s.29. Genom att leda dagvatten från planområdet till de föreslagna dagvattenlösningarna minskar föroreningsbelastningen gentemot nivåer före exploatering och ligger även under föreslagna riktvärden. Den totala belastningen bedöms minska efter exploatering.

Eftersom förändringen till följd av planförslaget inte bedöms innebära något ytterligare tillskott av förororeningar till recipient görs bedömningen att planen inte riskerar att otillåtet försämra Uvåns vattenmiljö. Planen bedöms inte heller riskera att äventyra möjligheten att uppnå MKN. Det som hindrar Uvån från att uppnå MKN är enligt VISS (2022) vattenförekomstens påverkade hydromorfologi. Då exploateringen inte utförs i direkt anslutning till recipienten bedöms inte heller de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna (såsom konnektivitet) påverkas av planen.

Rådgivning med kompetens inom miljö- och vattenteknik (Sweco) har gjorts kring risk för spridning av barium (som konstaterats vid miljöteknisk markundersökning av den befintliga skyddsvallen som beskrivs längre fram i dokumentet under rubriken ”Förorenad mark” på s.14). Yt- och grundvattenförekomster omfattas inte av bedömningsgrunder, riktvärden eller gränsvärden för barium (HVMFS 2019:25 och SGU-FS 2019:1). Skyddsvallen bedöms därmed inte äventyra möjligheten att uppnå MKN för yt- och grundvatten i närliggande vattenförekomster. Utöver detta gör Sweco bedömningen att det är låg risk att den förhöjda bariumhalten skulle skada yt- eller grundvatten med tanke på bariums egenskaper. Bariumminerale binds hårt till lermineral eller adsorberas av hydroxider och oxider och är därför inte särskilt rörligt i mark. Naturvårdsverkets riktvärden för barium är satta med hänsyn till skydd av markmiljön. I Naturvårdsverkets beräkningsverktyg för riktvärden (version 2.0.1) med scenariot för känslig markanvändning (KM) är riktvärdet för skydd av grundvatten satt till 6100 mg/kg och skydd av ytvatten till 48 000 mg/kg. I och med att den högsta uppmätta halten av barium inom planområdet är 330 mg/kg bedöms risken för påverkan på grund- eller ytvatten som mycket låg.

MKN för omgivningsbuller
MKN för omgivningsbuller, såsom de i dag är formulerade, gäller egentligen bara skyldigheten att kartlägga och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med fler än 100 000 invånare.

7 kap. MB – Skydd av naturen, strandskydd, biotopskydd, naturreservat, Natura 2000 m.m.

Strandskydd
Del av det södra planområdet (GATA) är beläget inom 100 meter från Uvån. Denna del av planområdet omfattas av en äldre detaljplan som började gälla 1971 (”Ändring och utvidgning av stadsplan för kv Älvstranden m.m”), innan inträdet av det generella strandskyddet (100 meter på land och i vatten) 1975. Då området nu på nytt planläggs inträder här strandskydd. Den södra delen av plan-

området berörs därmed av strandskyddet. Marken är redan idag ianspråktagen för gata och cykelväg. Se flygbild och plankartegränser i bild nedan på s.9.

I planförslaget föreslås inom berörd del att strandskyddet är upphävt (**a_2**) i enlighet med miljöbalken 7 kap. 18c§ 1. Marken bedöms vara ianspråktagen på sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Generellt biotopskydd

Inom planområdet förekommer allé. En allé omfattas av det generella biotopskyddet (enligt Miljöbalkens 7 kap.) och med det avses lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd.

Enligt ”Allé - Beskrivning och vägledning för biotopen Allé ”i bilaga 1 till ”förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m” (Naturvårdsverket 2014) behöver det inte vara jämna avstånd mellan träden i en allé eftersom tidigare träd kan ha dött utan att ersättas. Det finns heller inte angivet något största eller minsta inbördes avstånd mellan enskilda alléträd i definitionen för alléer, varför det får bedömas i varje enskilt fall hur långt eller kort avståndet mellan enskilda träd i en rad kan vara för att raden ska omfattas av skyddet för alléer.

Träd inom planområdet

Hagfors kommuns naturvårdshandläggare/miljöstrateg har gjort en översiktlig preliminär bedömning av träden på plats och GIS-ingenjör har mätt in alla träd och har tagit fram ett lager i primärkartan som redovisar alléträdens exakta lägen med trädkronornas utbredning. På illustrationskarta på s.10 redovisas de träd som naturvårdshandläggaren har bedömt vara alléträd och därför ska omfattas av biotopsskydd. Biotopskyddszoner har beräknats och ritats in runt alléträden.

Längs sydvästra delen av Monica Zetterlunds väg står åtta träd på rad som bedöms utgöra en allé. Se illustration på s.10. Det är en allé då den består av mer en fem lövträd (lönn) på rad längs med väg, med diameter över 20 cm. De har en diameter på cirka 40-60 cm men de flesta ligger runt 50 cm i stamdiameter i brösthöjd. Det gör skyddsavståndet enligt regeln att skydda rötter på ett område minst om 15 gånger stamdiametern i brösthöjd till 7,5 meter på var sida alléträden.

I vinkel söderut från de åtta alleträden fortsätter allé genom ytterligare två träd, samt på ett längre avstånd från dessa ytterligare tre träd med betydligt längre mellanrum mellan sig. Dessa två + tre (=fem) träd samlat betraktas som en allé även om några av de ursprungliga träden saknas. Att räkna med även träden i vinkel söderut som en allé stärks av att de är av samma sort och ålder och finns med på historiska foton.

Enstaka träd finns kvar även på södra sidan av grönområdet (se illustration på s.8), men bedöms inte innefattas av biotopskyddet då de inte utgör fem träd i rad och är på så pass stort avstånd från övriga träd, separerade av en återvinningsstation. Inom övriga delar av planområdet förekommer flertalet träd, men har efter bedömning inte ansetts utgöra allé.

Sammantaget bedöms tretton alléträd återfinnas inom planområdet. Om dessa utgör en och samma allé eller betraktas som två alléer i vinkel mot varandra bedömer inte kommunen.

Lokalisering, placering och utformning nytt teknikhus

Val av lokalisering för Teknikhuset beskrivs under rubriken ”Lokalisering av Teknikhuset” på s.4.

Byggnaden som föreslås baseras på verksamhetens art och de behov som framkommit i förprojekteringen av den. Byggnadens form är kompakt för att säkerställa plats för bygg- och logistikgård för gymnasieskolans olika program. Det har varit viktigt att säkerställa en yteffektiv byggnad med en flexibilitet som kan möta framtida behov och utvecklingskrav. Det har även varit viktigt att inte ta upp nivåskillnader inomhus då det hade minskat tillgänglighet och kostat m² i kommunikationsytor (t ex inomhusramper och hissar). Teknikhuset är placerad för att ge plats för entréyta på södra sidan med möjlighet att parkera (hkp) samt cyklar i nära anslutning.

Placeringen av Teknikhuset har gjorts med hänsyn till flöden och sammanhang mellan Teknikhuset och ÄBC. Faktorer som påverkat placeringen är bland annat siktlinjer,

Ovan: Flygbild ungefärligt inpassad på plankarta för redovisning av föreslagen markanvändning (GATA) och upphävande av strandskydd (a_2) i planområdets södra del i förhållande till redan ianspråktagen mark. Heldragen, tunn röd linje i kartan motsvarar 100 meter från strandlinjen och gräns för generellt strandskydd.

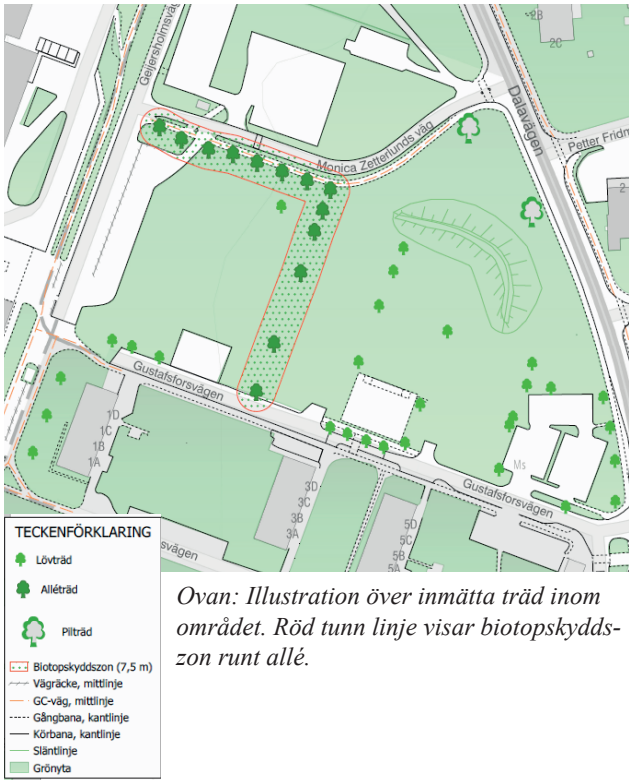

Ovan: Illustration över inmätta träd inom området. Röd tunn linje visar biotopskyddszon runt allé.

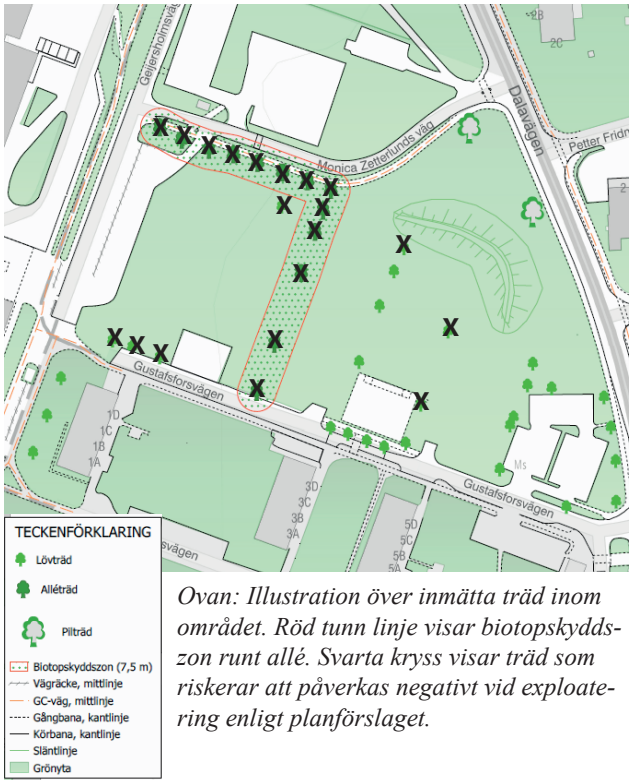

Ovan: Illustration över inmätta träd inom området. Röd tunn linje visar biotopskyddszon runt allé. Svarta kryss visar träd som riskerar att påverkas negativt vid exploatering enligt planförslaget.

behov av ramper och trappor, placering handikapparkering och vändzoner m m, men där förekomsten av en trädrad längs södra sidan av Monika Zetterlunds väg har varit styrande. Utformningen av Monica Zetterlunds väg har krävt anpassning för att möta krav på lutning och bredd i samband med planerad angöring och rondell från Dalavägen. Krav på parkeringsyta norr om Monica Zetterlunds väg samt nivåskillnader mellan gata och omkringliggande mark, begränsade möjligheten att bredda gatan på norra sidan.

Sammantaget har det inte bedömts lämpligt eller på platsen möjligt att föreslå en annan placering eller att genomföra större förändringar av byggnadens utformning.

Analys och bedömning av planförslagets påverkan på allé

Inom ett biotopskyddsområde (såsom en allé) får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Den som planerar att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd i ett biotopskyddsområde måste därför först bedöma om detta kan komma att skada naturvärdena i biotopen. Om det finns risk för att naturmiljön skadas ska dispens från biotopskyddsbestämmelserna sökas hos länsstyrelsen. Om det finns särskilda skäl får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Åtgärder som bedöms kunna skada naturvärden i allén är tex avverkning av levande eller döda träd i allén, plöjning, grävning, schaktning och markbearbetning i och intill allén som medför att trädens rötter skadas, och därigenom trädens livskraft. Exempel på det kan vara ledningsdragning i och intill allén, samt underhållsarbeten på ledningar, om det sker inom det område där trädens rötter finns, transporter genom allén som sker på ett sådant sätt att det

Ovan: Trädrad (allé) i nordsydlig riktning genom skolgårdsområdet. I förgrunden syns Gustavsforsvägen.

uppstår skador på trädens grenverk eller stammar, samt infrastrukturutbyggnad, utbyggnad av bebyggelse och annan exploatering.

Större exploateringar i form av byggnationer, ledningsdragningar eller liknande som sker nära biotopen kan även medföra beskuggning, dränering eller annan påverkan, så de kan alltså bedömas ha påverkan även om själva åtgärden inte utförs inom biotopskyddsområdet.

Träden längs Monica Zetterlunds väg står idag nära en asfalterad gång- och cykelväg åt norr med grönytor åt söder. Rötter breder ut sig där det är mest gynnsamt. Det är därmed mest troligt att befintliga träds rotsystem är mest ut-

vecklat åt söder. Befintliga träd längs Monica Zetterlunds väg står med avstånd från fasad på planerad ny byggnad på mellan 1,3 - 3,5m. Befintliga träd har en utbredd rundad krona med uppskattad krondiameter >8m. Förväntad krondiameter >12m.

Längs Monica Zetterlunds väg har trädens rotzoner bedömts påverkade av befintlig överbyggnad redan i nuläget. Vissa av träden har bedömts i sämre skick genom att de inte har haft lövspridning i enlighet med övriga lindträd.

I ett värsta scenario kan samtliga tretton alleéräd behöva tas ned till följd av planförslaget då de hamnar i eller för nära framtida byggnad eller riskerar att påverkas vid mark- och byggarbeten (se tidigare beskrivna exempel). Åtta stycken kommer direkt påverkas av att de är belägna inom föreslagen byggrätt för ny skolbyggnad. Sex av alléträden längs Monica Zetterlunds väg omfattas inte av föreslagen byggrätt för skola, men där bedöms att det föreligger stor risk för skador om dessa skulle lämnas vid byggnationen. Stora beskärningsåtgärder kommer krävas av trädkronor om befintliga träd behållas både vid byggnation samt fortlöpande under trädens fortsatta levnad för anpassning till platsen. Detta innebär en stor risk för trädens överlevnad, samt höga skötselkostnader. Vidare innebär det att om träden behöver bytas ut i framtiden finns det inte förutsättningar (plats) för detta.

Den samlade bedömningen i aktuellt fall är därmed att samtliga av de tretton alléträden riskerar att påverkas på sådant vis att det kommer att skada naturvärdena i allén, varpå de kan behöva tas ned.

Dispens från biotopskydd

Enligt Miljöbalkens 7 kap. 11§ andra stycket får dispens från biotopskyddsbestämmelserna meddelas i det enskilda fallet om det finns särskilda skäl. Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning om tillämpningen av just 7 kap. 11§ MB. Här anges exempel på sådant som efter avvägning kan utgöra särskilda skäl för dispens i det enskilda fallet. Det är avvägningen i det enskilda fallet mellan skadans betydelse och tyngden i skälet för att vidta den åtgärd som orsakar skada som avgör om dispens kan medges eller ej. Vid avvägningen ska också hänsyn tas till om det finns andra lämpliga alternativ som inte innebär skada på den skyddade biotopen.

Möjligheten till dispens från förbudet i generellt skyddade biotopskyddsområden har sin grund i att skyddet är generellt och utan föregående prövning i det enskilda fallet. Den generella skyddsformen skapar i sig ett behov av att kunna medge dispens för vissa oförutsedda situationer eftersom ingen prövning av vilka verksamheter eller åtgärder som kan komma ifråga i området har skett innan beslutet om skydd trädde i kraft.

Vissa större samhälleliga exploateringsintressen kan vara av så stort allmänt intresse att det med tillämpning av 3 kap. MB kan bedömas vara ett särskilt skäl för att medge dispens i det enskilda fallet. Det kan till exempel handla om ett angeläget behov av bostadsbyggande där det inte finns några lämpliga alternativa lösningar.

I aktuellt fall bedöms möjligheten att bygga skola och allmän platsmark (gata och torg) för att samlokalisera skolverksamheten intill ÄBC (placeringen inte har bedömts möjlig någon annanstans i direkt angränsning till befintligt skolområde) vara av så stort allmänt intresse att det med tillämpning av 3 kap. MB kan bedömas vara ett särskilt skäl för att medge dispens i det enskilda fallet.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en utvidgning av skolområdet ÄBC samt komplettera med nytt skolområde och säkerställa en trafiksäker miljö. Därmed föreslås markanvändning för allmänt ändamål såväl genom allmän platsmark- gata som genom allmän kvartersmark skola som har påverkan på allé i området. Bedömningen är att det övergripande samhällsintresset som inte kan tillgodoses med bibehållet biotopskydd är klart starkare än intresset att skydda den aktuella biotopen. Alléens värde bedöms ringa i relation till den planerade exploateringens betydelse för samhället.

Som ytterligare stöd för bedömningen hänvisas till dispensbeslut från länsstyrelsen i Jönköpings län (521-4634-2020 ”Dispens från biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) avverkning av alléträd på fastigheten Överläraren 4, Jönköpings kommun”) där anläggande av en ny gång- och cykelväg till ny förskola bedömdes vara av allmänt intresse och ett särskilt skäl för att medge dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att avverka 12 alléträd (lönn).

Kompensationsåtgärder

Den skada som exploateringen medför på natur- och kulturmiljön bedöms kunna kompenseras genom olika åtgärder.

Stor osäkerhet i fortsatt vitalitet och framtida överlevnad, trots omfattande åtgärder, har legat till grund för inriktningen att ersätta träden längs Monika Zetterlunds väg med nya träd i nya växtbäddar. Detta för att bevara en värdefull landskapsstruktur men också för att ge förutsättning för ekosystemtjänster och dagvattenhantering. Genom att ersätta träden i nytt läge med anpassat växtmaterial kan en viktig struktur bevaras, samt förstärker stråket och entrén till skolområdet. Placering av byggnader och deras samband är viktigt för orienterbarheten i området.

I stället för de träd som inte kan stå kvar inom arbetsområdet för nya Teknikhuset föreslås nyplantering av träd. Antalet träd som planteras ska som minst motsvara det antal som tas ned (dvs. minst tretton stycken). (Se illustration på s.10). Detta kan ske inom planområdet och i närmiljön inom rimligt avstånd till planområdet, bl.a. i skogsbryn österut inom allmän platsmark (NATUR) i sluttning nedanför naturreservatet.

Kompensationsåtgärder föreslås därmed genom att kommunen ersätter de träd som tas ned. Nya kvaliteter kan

skapas genom att återplantera nya pelarformade träd längs Monica Zetterlunds väg, samt genomföra väl utformad skolgårdsyta och parkmiljöer. På så vis kan det kulturhistoriska värdet i den gröna kontinuiteten och strukturen fortsatt leva vidare. Men framförallt kan en allés funktion som spridningskorridor och livsmiljö för olika växt- och djurarter bevaras i området.

Att etablera nya träd är viktigt för att ersätta de naturvärden som försvinner genom nedtagning av befintliga träd, men även för att skapa en trivsamhet och avgränsa skolområdet från omkringliggande bebyggelse. Trädraden söder om Monica Zetterlunds väg markerar gräns för tidigare bostadsbebyggelse men ramar även in framtida skolområde. Med nya träd i en allé längs Monika Zetterlunds väg, är det möjligt att skapa tydliga entréer till skolan som vägleder och som är anpassad till både byggnader och platsen. Nyplantering av träd kan ge en större variation av växtmaterial för ökad mångfald, ökad möjlighet att kunna möta framtida sjukdomar samt klimatförändringar. Vid nyplantering kan man anpassa placeringen av dem för att säkerställa funktion och möjlig överlevnad.

Plantering av nya träd bör kunna genomföras inom kort efter avverkning av befintliga träd.

De träd som tas ned kommer således att bli ersatta av många nya unga träd i området. Detta säkerställs bl.a. inom allmän plats med kommunalt huvudmannaskap (**TORG och GATA**) och egenskapsbestämmelse (**plantering$_1$**) - plantering av skelettjord ska finnas samt inom parkering (**P**) genom bestämmelse att parkeringen ska utformas med plantering av skelettjord (**n$_1$**). Dessa bestämmelser avser säkerställa att så kallade LOD-anordningar för lokalt omhändertagande av dagvatten med skelettjord och planteringar ska kunna anläggas. Dag- och smältvatten och eventuellt skyfallsvatten kommer kunna avledas till LOD-anordningarna och renas av mark, växter och organismer. I dessa anläggningar kommer nya träd planteras. Därigenom bedöms dagvatten kunna omhändertas på ett betryggande sätt som ger de nya träden goda förutsättningar att etableras och trivas, samtidigt som det ger positiva effekter på dagvattenhanteringen inom planområdet. Detta antas även bidra till att förbättra vattenkvaliteten och tillståndet i Uvånoch på så vis bidra till att gällande miljökvalitetsnormer för vatten följs och miljömål uppfylls.

Förslag till ytterligare kompensationsåtgärder är att nedtagna träd och trädrester som är värdefulla på grund av sina biotopvärden bör tas tillvara och placeras ut på lämpligt utvalda platser där kommunen bedriver projekt med ekosystemtjänster. En tänkbar plats för sådana kompensationsåtgärder är bl a en öppen yta med ängsmark i närheten av Petter Fridmans väg bakom f.d. Asplundskolan

På så vis kan de bilda en faunadepå som kan bidra positivt till den ekologiska mångfalden. Viktigt att tänka på är hur det utförs för att skapa rätt förutsättningar för insekter och andra djur att trivas i miljön, exempel på det är att veden blir solbelyst för värme, och att den får ligga kvar och åldras för ökad artrikedom. I sammanhanget bör nämnas att Hagfors kommun nyligen inrättat det kommunala "Naturreservatet Mana-Örbäcken", vars västra gräns ligger knappt 300 meter från planområdet. Naturreservatet utgör även en god grogrund för självsådda träd där de spontant kan växa upp, leva och dö.

Ytterligare kompenastionsåtgärder kan bli aktuellt i samband med dispensansökan.

4. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

NATUR OCH KULTUR

Mark, vegetation och landskapsbild

Planområdet består till största delen av öppna gräsytor öster om ÄBC. Området omfattar Norra Gärdet med gator och bostadskvarter som tidigare varit bebyggda med flerbostadshus och dessförinnan arbetarbostäder. Intill planområdet ligger den kulturhistoriska bebygelsemiljön Gärdet med de fem kvarteren Muttern, Tången, Bulten, Släggan och Hammaren som är ett av den tidiga bruksortens ursprungliga arbetarkvarter. Inom Norra Gärdet kan man idag se uppvuxna träd som delvis sträckt sig längs gatorna i området. Några av träden utgör allé, däribland lindallé längs Monica Zetterlunds väg (se tidigare beskrivning under "Generellt biotopskydd"). Inom området finns även en lekplats, parkering och återvinningsstation.

Marken är relativ flack och sluttar svagt åt väst, 162-168 m.ö.h. I östra delen av planområdet, på parkmarken väster om Dalavägen/ väg 246, finns en befintlig konstgjord skyddsvall som är cirka 2 meter hög och har en böjd bananliknande form med branta slänter. Skyddsvallen har huvudsakligen formats av krossade rivningsmassor som belagts med jord och är täckt av en gräsmatta som klipps regelbundet. Skyddsvallen kallas i folkmun för kullen eller "bananen". Rivningsmassorna kommer från rivningen av Errings väg och flerbostadshusen i Norra Gärdet.

Parallellt med planarbetet har även projektering av den nya skolan och skolmiljön genomförts (Sweco). Däribland har ett gestaltningsprogram för utemiljö arbetats fram (Sweco 2021). Gestaltningsprogrammet redogör för att utemiljön är tänkt att delas in i olika zoner (se situationsplan på s.13). En förenklad beskrivning av denna ger att det i den nordöstra delen av skolgården förslås logistikzon. Här kan befintliga träd bevaras. Intill träden finns plats för anordnande av grön utemiljö för elever och personal. I sydöstra delen av skolgården är tänkt att anlägga en bygg-gård med transportzon. Genom gården finns plats för transporter av avfall, material och fordon som hämtar byggprojekt. Längst söderut föreslås ett väderskydd för containrar samt ett virkeslager kunna uppföras. Taket

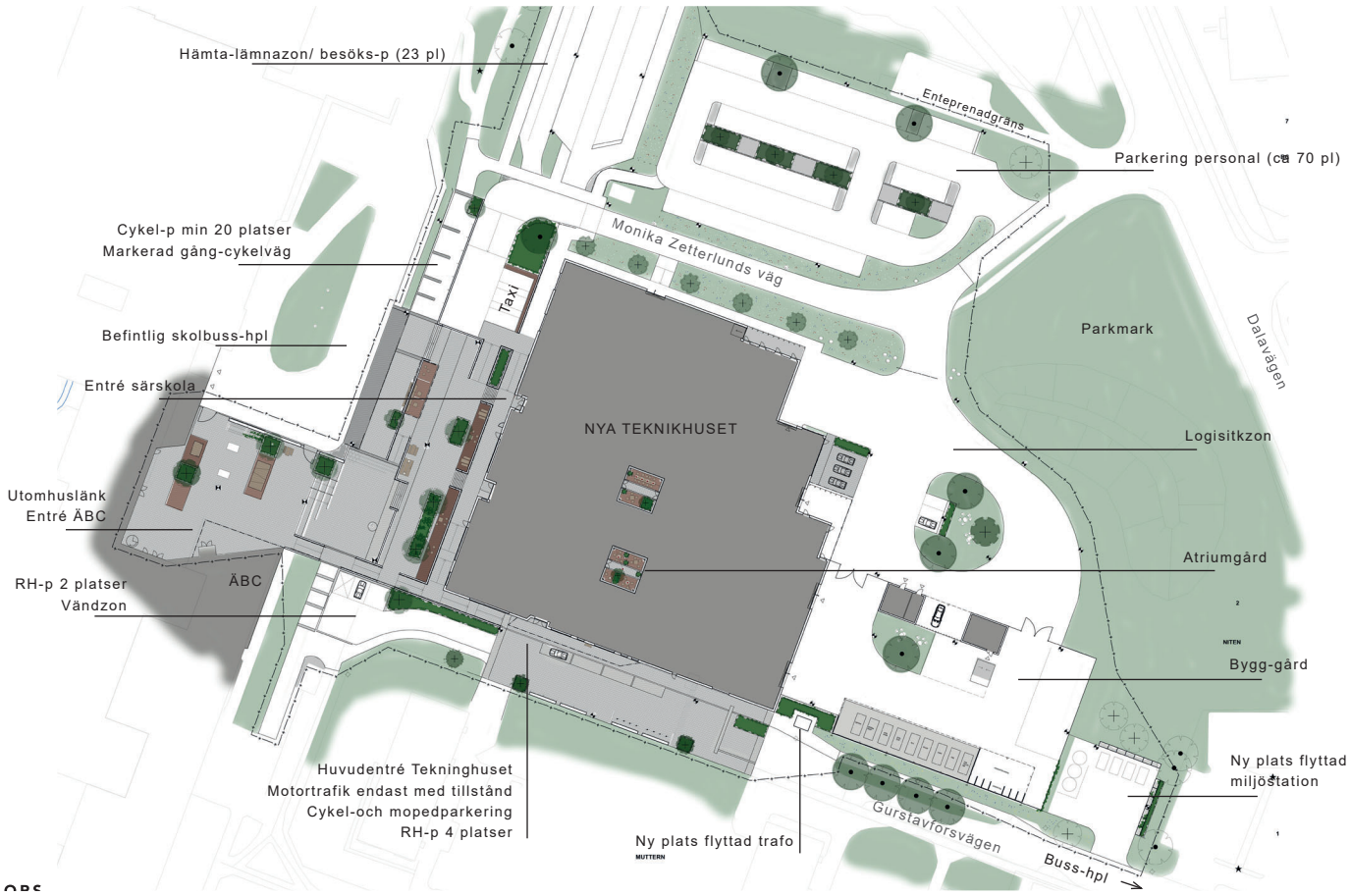

Ovan: Utomhusmiljö situationsplan, ur Utemiljö gestaltningsprogram, Sweco 2021.

avses utföras med växter (förslagsvis sedumarter) som bidrar till ökad grönfaktor och fördröjning av dagvatten. Mot Gustavsforsvägen föreslås skärmtakens baksida att förses med klätterväxter för att mjuka upp intrycket av sluten fasad. Utanför bygg-gården föreslås en grönyta mot Gustavsforsvägen anläggas som äng med gräs och ängsblommor för ökad biologisk mångfald.

Miljöstationen i sydost föreslås avgränsas mot parkering med insynsskydd förslagsvis en gabionbur och klätterväxter.

Mellan ny byggnad och det befintliga ÄBC-området föreslås en länk med gemensam utemiljö för både elever, personal och besökare. Terrassering i flera nivåer med mjuk övergång där murar, trappor, låglutande ramper och olika typer av möblering avser ge plats för möten och aktivitet.

Vid rörelsestråket och i nära anslutning till entréer till bibliotek och skola, föreslås zoner med trädäck och möblering i olika utförande. Inom entréområdet föreslås nya träd med marktäckande perenner och klätterväxter som ger hållbar grönska.

Planförslag

Planförslaget medför att del av den idag öppna ytan kommer att bebyggas och anläggas för primärt skoländamål (**S**). Avsikten är att möjliggöra för den nya skolbyggnaden och gestaltningsprogrammet för utemiljö.

Bortsett från den västra delen av skolområdet som avses för huvudbyggnad föreslås en skolgård med byggrätt där endast komplementbyggnader får placeras (**+++++**) med en högsta totalhöjd på 3,5m (**symbol**).

Inom skolgården avses tre uppväxta träd bevaras, därmed föreslås bestämmelse om att marklov krävs även för trädfällning (**a_1**).

Längs Monica Zetterlundsväg kommer lindallén behöva ersättas av nya träd. Se tidigare beskrivning under rubriken ”Generellt biotopskydd”. Ett egenskapsområde föreslås (inom gatuområde), mellan byggrätt för skola (**S**) och körbana till Monica Zetterlundsväg, där nya träd ska planteras för att ersätta allén som behöver tas ned. Här föreslås att marken ska utformas med plantering i anordning av typen skelettjord (regleras genom bestämmelsen **plantering$_1$**).

I norra och östra delarna av planområdet mot Dalavägen föreslås fortsatt parkmark (**PARK**).

Planförslaget möjliggör att skyddsvallen kan utvidgas, men skyddsvallens placering ska uppfylla Trafikverkets krav på att det intill vägområdet (**VÄG**), (räknat från befintlig trottoars ytterkant) ska finnas en säkerhetszon som är minst 6 meter bred och fri från hinder och byggnader. Ny skyddsvall får inte placeras inom säkerhetszonen.

Inom det större östra parkområdet föreslås bestämmelse om att skyddsvall med avseende på transporter med farligt gods på Dalavägen ska anordnas mellan markanvändningens gräns i söder och markanvändningens gräns i norr med en höjd av 2,0 meter över anslutande marknivå samt placeras minst sex meter från trottoarkantens yttersida (**skyddsvall$_1$**). Se även beskrivning under rubrikerna "Geotekniska förhållanden", "Gator och trafik" samt "Störningar och risker / Farligt gods").

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU´s jordartskarta består planområdet av glacial grovsilt-finsand. I området kvarstår även grundläggning från tidigare byggnader.

En översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik (Ramböll 2020) har utförts inom ramen för planarbetet vilket visade att marken består av ca. 0,2-0,5 m mulljord, ca. 0,2 m fyllnadsmassor av sand följt av naturligt lagrad jord ca. 2,3 á 7,3 m sand och skikt av finsand vilken underlagras av fast friktionsjord på berg.

Undersökningen visar att totalstabiliteten för området bedöms vara tillfredsställande och att enbart mindre försumbara sättningar kan utvecklas vid lastökningar i byggskedet.

För en komplett bild av utredningen hänvisas till:

- PM Geoteknik "Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik", Ramböll 2020-07-03
- Markteknisk undersökningsrapport Geoteknik (MUR/Geo) "Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik", Ramböll 2020-07-03
- "PM-Översiktlig miljöteknisk markundersökning", Ramböll 2020-06-08.

Planförslag

Planförslaget bedöms inte kräva någon ytterliggare geoteknisk undersökning inom ramen för detaljplaneprocessen. Grundläggning av föreslagen byggnad bedöms enligt utförd undersökning kunna ske ytligt.

Förorenad mark

Inom planområdet finns en av länsstyrelsen utpekad potentiell förorening. Föroreningen har sanerats av Spimfab och bedömts som ren 1999. Strax söder om planområdet finns ytterligare en utpekad potentiell förorening, klass 3, gummiproduktion.

En utredning gällande förorenad mark har genomförts (Ramböll 2020) där fyra provpunkter har undersökts inom planområdet. I det provtagningshål som togs i befintlig skyddsvall ("bananen") påträffades rivningsrester av betong, asfalt, tapet, trä m.m. Efter analys påvisades förorening av barium (330 mg/kg TS) överstigande Naturvårdsverkets generella riktvärde för MKM (300 mg/kg TS). Mobiliteten på påvisad förorening bedöms dock som

Ovan: Utdrag ur SGUs jordartskarta 1:25000-1:100000.

liten och hindras av övertäckande material mot exponering gentemot människor. Utredningens slutsats är därav att föroreningen utgör en accepterad risk för människors hälsa och miljö.

Övriga analysresultat från samtliga provtagningshål understeg jämförelsevärdena för KM. Av utredningen framkom dock att det kan förekomma andra föroreningar i skyddsvallen då rivnadsmassorna är heterogena och av större bitar.

Planförslag

I enlighet med rekommendation i utredning föreslås upplysning till tillsynsmyndigheten göras för påträffad förorening.

Inom område för påträffad förorening föreslås inte någon förändring i markanvändning. Skyddsvallen har en funktion som skydd- och bullerbarriär med avseende på transporter med farligt gods som sker på Dalavägen och planläggs som allmän platsmark (**PARK**) med egenskapsbestämmelse (**skyddsvall$_1$**) som ges följande lydelse: Skyddsvall med avseende på transporter med farligt gods på Dalavägen ska anordnas mellan markanvändningens gräns i söder och markanvändningens gräns i norr med en höjd av 2,0 meter över anslutande marknivå samt placeras samt placeras minst 6 meter från trottoarens yttersida. Schaktning eller borttagning av skyddsvallen med rivningsmassor är därmed inte aktuellt. Inga åtgärder bedöms krävas inom övriga delar av planområdet.

Rådgivning med kompetens inom miljö- och vattenteknik (Sweco) har gjorts kring risk för spridning av barium. Yt- och grundvattenförekomster omfattas inte av bedömningsgrunder, riktvärden eller gränsvärden för barium (HVMFS 2019:25 och SGU-FS 2019:1). Skyddsvallen bedöms därmed inte äventyra möjligheten att uppnå MKN för yt- och grundvatten i närliggande vattenförekomster. Utöver det görs bedömningen att det är låg risk att den förhöjda bariumhalten skulle skada yt- eller grundvatten med tanke på bariums egenskaper. Bariummineraler binds hårt till lermineral eller adsorberas av hydroxider och

oxider och är därför inte särskilt rörligt i mark. Naturvårdsverkets riktvärden för barium är satta med hänsyn till skydd av markmiljön. I Naturvårdsverkets beräkningsverktyg för riktvärden (version 2.0.1) med scenariot för känslig markanvändning (KM) är riktvärdet för skydd av grundvatten satt till 6100 mg/kg och skydd av ytvatten till 48 000 mg/kg. I och med att den högsta uppmätta halten av barium inom planområdet är 330 mg/kg bedöms risken för påverkan på grund- eller ytvatten som mycket låg.

Radon

En radonundersökning gjordes i samband med den geotekniska undersökningen. Marken i området klassas som normalradonmark. Kvarvarande konstruktioner från de f.d. bostadshusen samt rivnadsmassor har inte undersökts.

”Enligt översiktsplanen hade förhöjda radonvärden uppmätts i konstruktionen i flerbostadshuen från denna tidsepok”. Det går därmed inte att utesluta att det kan finnas förhöjda värden av radon inom planområdet.

Planförslag

Vid normalradonmark rekommenderas nybyggnad utföras radonskyddande. I detta fall föreslås att gamla byggnadskonstruktioner borttages på ett säkert och betryggande sätt. Ingen förändring föreslås inom skyddsvallen.

Fornlämningar och kulturminnen

Planområdet omfattar Norra Gärdet som tidigare har varit bebyggt med arbetarbostäder som en del av bruksmiljön Gärdet. Gärdet är ett av de bäst bevarade ursprungliga bostadsmiljöerna i Hagfors. Inom planområdet har rivningen av bebyggelsemiljöerna med de gamla arbetarbostäderna och flerbostadshusen samt tillhörande gatumiljöer lämnat spår, men ingen bebyggelse finns kvar.

Planområdet ingår i länsstyrelsens kulturmiljöprogram ”Ditt Värmland” för Hagfors som har beskrivits som bebyggelsemiljöer med märkliga, tidstypiska och välbevarade byggnader som bessemerverket, järnvägsstationen och församlingshemmet, kyrka och kyrkogård, vägbro, bruksbostäder vid Gärdet och Sättrastrand samt övriga kulturhistoriskt värdefulla byggnader från 1800- och 1900-talen. Bostadsområdet Gärdet omnämns i programmet som en kulturmiljö av gamla arbetarbostäder. Det kulturhistoriska värdet ligger dels i helheten och samspelet mellan olika bebyggelseområden, dels i befintlig bebyggelses utformning, utförande, materialval och färgsättning.

Inga fornlämningar finns inom området. Minnesmärke över fackföreningen Metall som restes 1980 är belägen inom planområdets östra del inom grönyta, nära Dalavägen.

Planförslag

Planförslaget bedöms inte påverka Gärdets kulturmiljö negativt. Minnesmärke bedöms initialt inte påverkas av planförslaget.

Alla fornlämningar, såväl kända som okända, är skyddade enligt kulturminneslagen. Skulle i samband med exploatering eller andra arbeten fornlämningar eller misstänka fornlämningar påträffas skall kontakt tas med tillsynsmyndigheten, dvs. länsstyrelsen.

BEBYGGELSEOMRÅDEN

Planområdet är beläget norr om den kulturhistoriska bebygelsemiljön Gärdet med de fem kvarteren Muttern, Tången, Bulten, Släggan och Hammaren som är ett av den tidiga bruksortens ursprungliga arbetarkvarter från 1895-1906. Varje kvarter har fyra arbetarlängor placerade i nord-sydlig riktning med fasader i gul puts och röda tegeltak. Under 1950-talet förtätades kvarteren med tvärställda flerbostadshus i tre våningar med putsade fasader.

Älvstrandens bildningscentrum (ÄBC) är beläget väst om planområdet. I lokalerna inryms fritids, förskoleklass, grundskola, Älvstrandsgymnasiet, bibliotek, kulturskola, fritidsgård, Hagforsbadet och bowlinghall. I anslutning till ÄBC ligger även sporthall och Uddeholms arena.

ÄBC huvudentré är belägen intill Geijersholmsvägen och aktuellt planområde. Funktionerna inne i byggnaden är uppdelade och de yngre barnen har egna entréer i södra delen av byggnaden.

Norr om planområdet ligger den f.d. prästbostaden och öster om planområdet sträcker sig Dalavägen och bebyggelseområden med bostäder och verksamheter.

Parallellt med planarbetet har även projektering av den nya skolan och skolmiljön genomförts (Sweco). Däribland har ett utvändigt gestaltningsprogram arbetats fram för den nya skolbyggnaden (Sweco 2021). En förenklad beskrivning av denna ger att den nya byggnaden avser en samlad volym som översiktligt kan delas in i en del med undervisningshallar och en del för teoretisk undervisning. Även särskola och slöjdämnen för grundskola ryms

Ovan: Skolverksamhetens nuvarande lokaler.

inom byggnaden. Byggnadens placering på tomten ger förutsättningar för goda kopplingar mellan såväl det befintliga ÄBC som angöringsplats (hämta-lämna) och torg där elever och personal kommer röra sig emellan. Byggnadens utformning tar sin utgångspunkt i det komplexa funktionsprogrammet, där många olika verksamheter ska samlas inom samma byggnad. Olika funktioner ska tydligt kunna utläsas genom tillgänglig och orienterbar gestaltning. I gestaltningsprogrammet har inspiration hämtats i Hagfors stolta industrihistoria och i samtida och framtida högteknologiska anläggningar.

Den nya skolbyggnadens byggnadshöjden är jämnhög längs fasaderna, men bryts av en serie lanterniner tillhörande hallarna för industri och bygg. Det huvudsakliga fasadmaterialet på byggnaden är tänkt att utgöras av sinuskorrugerad blank aluminiumplåt men även värmebehandlad trädpanel föreslås för bl.a komplementbyggnader. Entréer mot väster och söder för elever, personal och besökande utformas som nischer klädda i fibercementskivor i kontrastkulör.

Planförslag

Planen föreslår markanvändning för skola (**S**) med byggrätt i den västra delen för att möjliggöra för huvudbyggnad enligt de ritningar som tagits fram parallellt med planarbetet, varvid en bestämmelse om högsta nockhöjd på 14 meter föreslås (**symbol**). Markanvändningen skola innebär att skolor, förskolor, fritidshem och annan liknande verksamhet tillåts i området. För den östra delen av skolområdet som avses för komplementbyggnader och skolgård förslås bestämmelse om att endast komplementbyggnad får placeras (**+++++**) med en högsta totalthöjd på 3,5 meter (**symbol**).

Planförslaget syftar till att samlokalisera all skolverksamhet vid ÄBC. Planförslaget innebär således att ÄBC utvidgas och de praktiska och tekniska linjerna, slöjdsalar, särskola och vuxenutbildning flyttas till nya lokaler och ökar samnyttjandet mellan verksamheterna. De olika funktioner som kommer att finnas på skolan innebär att det kan komma att bli en variation av åldrar på elever inom skolområdet. Eleverna som ska gå i Teknikhuset går redan idag på ÄBC-området några dagar i veckan. Det blir därmed inga tillkommande elever, däremot tillkommer ca 40 personal.

Planförslaget innebär att tidigare öppen markyta bebyggs till stor del. Skolbyggnaders placering bedöms dock inte påverka närboendes solförhållanden i betydande omfattning.

Service

Den kommersiella servicen är i stort lokaliserad i Hagfors centrum. I närheten av planområdet, öster om Dalavägen, finns vissa verksamheter.

I ÄBC inryms förutom skolverksamhet även Hagfors bibliotek. I närområdet finna även två idrottshallar, badhus och bowlinghall.

Ovan: Gärdet och södra delen av ÄBC sett från västra sidan Uvån.

Ovan: ÄBC huvudentré.

Planförslag

Planförslaget medför att tydligare entréer och kopplingar till områdets olika funktioner kommer kunna genomföras.

Tillgänglighet

Planområdet är idag obebyggt.

Planförslag

Planområdet är flackt och har goda möjligheter att tillskapa en tillgänglig skolmiljö med trygga kopplingar.

Nytillkommande byggnader och tomter ska utformas tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga enligt Boverkets föreskrifter.

FRIYTOR

Lek och rekreation

Planområdet består idag av en öppen gräsyta intill ÄBC och kulturmiljön Gärdet. Området nyttjas inte i hög utsträckning till rekreation för elever eller närboende men besitter funktionen att fungera som detta. Grönområdet har inte försetts med gångvägar, bänkar etc.

I kulturmiljön Gärdet finns grönytor mellan byggnaderna. Vidare finns friytor med rekreationskvaliteter längs Uvån och skogsområde i öst. Inom planområdet finns en mindre lekplats som nyttjas av de boende på Gärdet. Lekplatsen är förlagd på en tidigare bollplan och är inte den lämpligaste då den ligger i anslutning till Gustavsforsvägen och återvinningsstation (ÅVS). Lekutrustning finns även mellan några av längorna på Gärdet.

För gymnasieelever finns ingen rekommendation på storlek på friyta utan ”för gymnasieskolor bör friytan placeras och ordnas på det sätt som är skäligt med hänsyn till elevernas och verksamhetens behov” enligt Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet. För skoleleverna finns i nuläget utegård i söder och väst. I anslutning till Uddeholms arena finns även idrottsplaner.

Planförslag

I enlighet med tidigare beskrivna gestaltningsprogram bedöms ändamålsenlig utemiljö kunna anordnas inom planområdet tillsammans med befintliga miljöer kring ÄBC. Inom planområdet omfattar det framförallt mark som föreslås för skolgård (**S**) och torgyta (**TORG**), se rubriken ”Mark, vegetation och landskapsbild”.

Planförslaget innebär att befintlig lekplats kommer att flyttas.

SKYDDSRUM

Inom planområdet har tidigare flera skyddsrum funnits. Idag finns skyddsrum i ÄBC samt i flera av bostadshusen i Gärdet.

Planförslag

Ingen förändring föreslås.

GATOR OCH TRAFIK

Planområdet är beläget intill Dalavägen/Rv 246 i norra delen av Hagfors centrum. Dalavägen sträcker sig igenom Hagfors i nord-sydlig riktning med en hastighetsbegränsning på 50 km/h genom tätorten. 2017 uppmättes ÅDT till 4893 varav ca. 8 % var tung trafik. Trafikverket är väghållare.

Planområdet angörs via Gustavsforsvägen i söder vilken har en återvändsgräns vid ÄBC, samt Monica Zetterlundsväg-Geijersholmsvägen i norr. Hastighetsgränsen på Dalavägen är 50 km/h, men övergångsställen är hastighetssäkrade till 30 km/h med hjälp av snäva chikaner. Hastighetsgränsen på övriga intilliggande vägar är 30 km/h.

Hagfors kommuns Samhällsbyggnadsavdelning har planerat att genomföra en samlad hastighetsöversyn där samtliga tätorter i kommunen ses över. Då verksamheterna längst med den berörda sträckan genom Hagfors har förändrats och det idag är fler oskyddade trafikanter och fler unga i rörelse är det rimligt att förvänta sig att hastigheten kan komma att justeras ned. Huruvida det blir förslag om en nya hastighet på 40 km/h eller 30 km/h får utredningen föreslå. Utredningen planeras 2023.

Ovan: Anslutningsvägar till ÄBC.

Ovan: Dalavägen i södergående riktning. Föreslagen parkmark med skyddsvallen (”bananen”) syns centralt i bild.

Spelarbussar kör in till idrottsanläggningarna via Älvstrandsvägen och vänder i vändzonen utanför sporthallen för att sedan parkera längs anvisade platser på Älvstrandsvägens östra sida. Färdtjänstbilar tillåts köra in genom bommen på ÄBC´s västra sida.

En trafikutredning har tagits fram (Sweco 2021-12-09) för att finna en trafiksäker och tydlig lösning för trafiken runt hela ÄBC inklusive Teknikhuset. Trafikutredningen omfattar därmed ett större område än planförslaget. Här beskrivs endast de delar som direkt bedöms beröra planförslaget. För en samlad bild över hela ÄBC-området hänvisas till Trafikutredningens rapport.

Ovan: 3D visualisering av bebyggelse med utemiljö, ur gestaltningsprogram (Sweco 2021).

Ovan: 3D visualisering av ny skolbyggnad ”Teknikhuset”, vy från nordostvid infart till logistikgård och byggård, ur Swecos Utvändiga gestaltningsprogram.

Ovan: 3D visualisering av ny skolbyggnad ”Teknikhuset”, vy från sydväst med de tre entréerna (gul ,orange och röd) och stråket mellan ÄBC och den nya byggnaden, ur Swecos Utvändiga gestaltningsprogram.

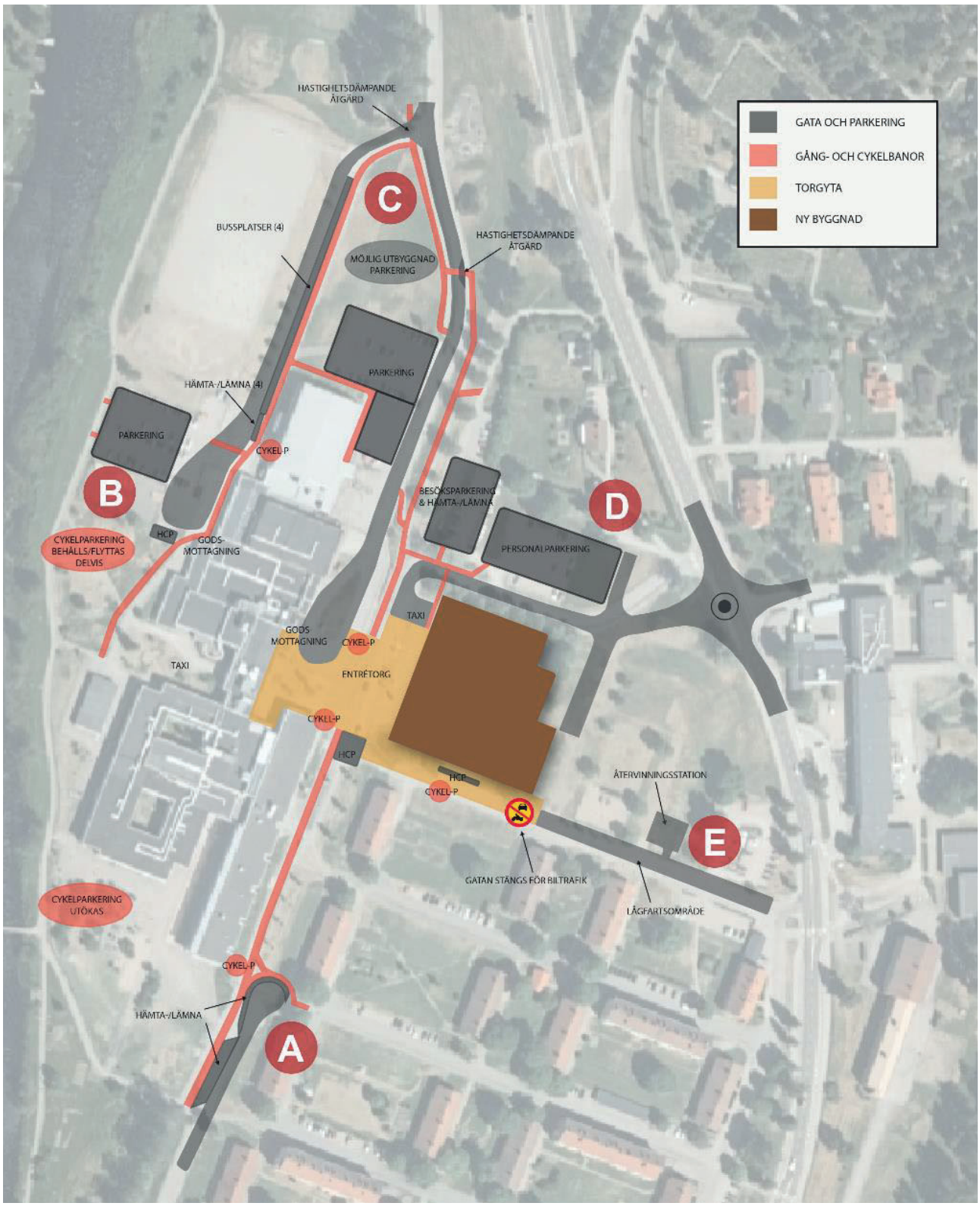

Ovan: Illustration över föreslagen trafikutformning, Sweco 2021-12-09

I utredningen har konstaterats att det finns en otydlighet i området kring situationen för hämtning/lämning och parkering som medför att trafiksäkerheten bedöms vara otillfredsställande. (I nuläget finns hämta/lämna platser vid ÄBC:s huvudentré. I den södra delen av planområdet nyttjas även återvändsgränden vid Geijersholmsvägen för hämtning och lämning, likaså finns yta väster om skolan som används för att hämta och lämna elever. På denna plats förekommer även ostrukturerad parkering.) Utformningsförslaget för framtida trafiksituation har fokuserat på att lösa mer ordnade och attraktiva hämta/lämna-parkeringar samt att strukturera upp parkeringsplatserna. Parkering för rörelsehindrade ska anordnas nära entréer.

Trafikutredningen redovisar att nuvarande utformning av Monica Zetterlunds väg/Dalvägen inte är helt tillfredsställande, men bedöms klara trafiken acceptabelt i väntan på åtgärd. I korsningen Monica Zetterlunds väg/Dalavägen/Petter Fridmans väg föreslås anläggande av en cirkulationsplats med överkörningsbar rondell. Detta för att lösa tillgänglighets- och framkomlighetsproblematiken under den mest belastade timmen. Under planarbetet har även dialog förts med Trafikverket kring hanteringen av korsningspunkten.

Dalavägen/Älvstrandsvägen är en korsning där trafiksäkerheten och kapaciteten bedöms vara god.

Den i trafikutredningen föreslagna trafikutformningen för området bedöms sammantaget kunna leda till funktionsseparering med tydligare parkeringshänvisningar, genare gång- och cykelstråk med trafiksäkra passager, minska onödig söktrafik och generera en mer trafiksäker skolmiljö.

Planförslag

Detaljplanen innebär en trafikalstring på 70 tillkommande bilersor/dygn. Det tillkommer även ett fåtal varutransporter i veckan till Teknikhusets nya logistikzon.

Dalavägen

Planen berör en del av Dalavägen- korsningen Monica Zetterlunds väg/Dalavägen/Petter Fridmans väg. I enlighet med trafikutredningen möjliggör planförslaget för en cirkulationsplats i korsningen Monica Zetterlunds väg/ Dalavägen/Petter Fridmans väg för att bli en mer trafiksäker vägsträcka Här föreslås markanvändning för allmän plats- väg (**VÄG**). Vägområdet (**VÄG**) som utöver körbana även inkluderar gång- och cykelvägar/ trottoarer samt passager/övergångsställe. Användningsområdet för väg har anpassats så att det omfattar befintligt (av Trafikverket beskrivet) vägområde i aktuell sträcka. Vägområdets östra sida omfattar all mark fram till fastigheterna Boken 7 och Rektorn 4 (d.v.s. körbanor, befintlig gång- och cykelväg etc).

Cirkulationsplatsen avses att inrymmas i Trafikverkets väghållaransvar för Dalavägen. Då avsikten är att inte upprätta en vägplan har avtal mellan Hagfors kommun och Trafikverket upprättats för att reglera investerings-, drift- och kostnadsansvar.

Det är bra om erforderlig dagvattenhantering för vägen kan ske inom vägområdet.. Därutöver ska Trafikverkets krav uppfyllas att det invid vägområdets kant ska finnas ett säkerhetsavstånd som ska hållas fritt från hinder och byggnader. Trafikverket har bedömt att väg 246/Dalavägens säkerhetszon i detta fall är 6 meter från trottoarkants yttersida. Föreslagen allmän platsmark (**PARK**) på Dalavägens västra sida, belägen intill vägområdet (**VÄG**), omfattas av bestämmelse om skyddsvall (**skyddsvall**$_1$). Denna bestämmelse har anpassats för att säkerställa att inte skyddsvallen byggs inom angiven säkerhetszon.

I planområdets nordöstra del gränsar föreslagen användning för väg till den privata fastigheten Boken 7. Idag finns nivåskillnader mellan befintlig gatumark och marknivå på tomten till fastigheten Boken 7. Dalavägen ligger till viss del högre än Boken 7. Inmätta höjder finns på gata men inte på tomtmarken inom Boken 7, så exakta nivåskillnader är inte klargjorda, men befintlig nivåkillnad har uppskattats till cirka 1 meter av fastighetsägaren till Boken 7. Idag finns ett befintligt dike och en slänt mellan Dalavägen och Boken 7 som fyller viktiga funktioner - dels när det gäller att avleda ansamlingar av dagvatten och smältvatten och dels att förebygga erosion. Om diket och slänten tas bort ska de ersättas med likvärdiga funktioner. Utformningen av vägområde (**VÄG**) ska göras så att avledning av dagvatten och smältvatten sker utan påverkan på Boken 7.

Inga allvarliga hinder har identifierats till följd av ett plangenomförande dock kan det, med hänsyn till rådande höjdskillnad mellan Dalavägen och Boken 7, inte uteslutas att de förändringar som ett genomförande av planen med cirkulationsplats medför skapar ett behov av åtgärder inom Boken 7. Sådana åtgärder skulle kunna vara att ta upp nivåskillnader mellan vägområde och intilliggande tomt genom slänt eller stödmur inom yta för Boken 7. Se principskiss nedan på s.21.

Principsektion

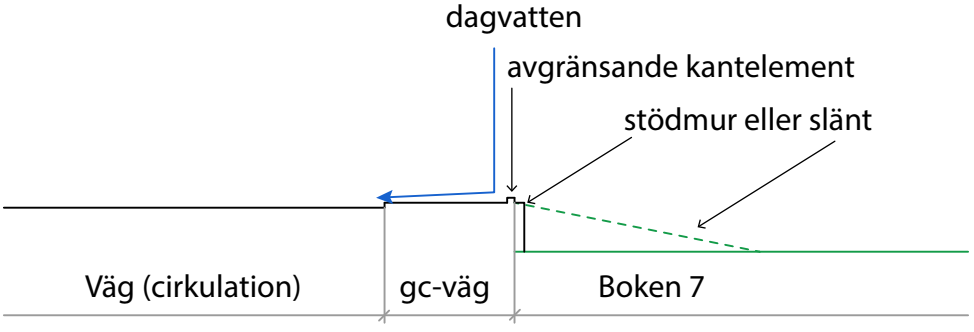

Ovan: Principsektion över tänkbara åtgärder som kan beröra Boken 7

Hagfors kommun ska i samråd med Trafikverket under kommande projektering av den nya cirkulationsplatsen se till en helhetslösning för Dalavägen- Petter Fridmans väg och närliggande fastigheter (Boken 7). Korsningen kommer således vara föremål för ytterligare utredning inom ramen för den projekteringen.

Hagfors kommun och Trafikverket föreslås hitta en lösning kring den nya utformningen av vägområdet i dialog med fastighetsägaren. Detta föreslås ske i ett senare skede -förslagsvis efter att planen har vunnit laga kraft men innan ansökan om markov lämnas in.

Nuvarande utformning av Monica Zetterlunds väg/Dalvägen är acceptabel tills cirkulationsplats är genomförd. Cirklulationsplatsen utformas delvis överkörningsbar för att inte ta i anspråk så stor markyta. Personalparkeringen (i norr) utökas (**P**) och förses med ny angöring mot öster.

Monica Zetterlunds väg

Monica Zetterlunds väg planläggs som allmän plats- gata (**GATA**) och föreslås med en rakare sträckning än i nuläget för att anpassas till den nya cirkulationsplatsen och föreslås även ändras i profil för att bli planare. Den västra delen föreslås breddas till 5,5 meter och den östra delen blir ännu bredare, för att ge plats för 25-metersfordon.

Del av gatumarken norr om skolan föreslås även förses med en egenskapsbestämmelse (**plantering**$_1$) som reglerar hur marken ska anordnas och att skelettjord ska finnas. Skelettjord är en benämning på en särskild anordning för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD-anordning) och består av underjordiska stråk (kanaler) dit dagvatten kan avledas, infiltreras och renas genom planteringar med särskilt utvalda växter.

Monica Zetterlunds väg prioriteras för motorfordon som personbilar och vissa tunga transportfordon som ska till skolan. Personal till skolan hänvisas till parkeringen (**P**). Där Monica Zetterlunds väg slutar, mot användningsområde (**TORG**), kommer en vändzon för motorfordon att anläggas.

Ny infartsgata (**GATA**) till parkering (**P**) har förlagts på erforderligt avstånd från vägområdet **(VÄG**). Fastigheten Asplunden 2 (norr om planområdet) föreslås genom denna gata (**GATA)** få en ny angöringsväg, som ersätter den befintliga vägen som istället överförs till parkmark (**PARK**).

Den lilla parkeringsplatsen längst i norr försvinner. Personalparkering samt besöksparkering tillsammans med hämta/lämnaplats föreslås norr om Monica Zetterlunds väg (**P**). Det förbereds för laddinfrastruktur och laddstolpar för elfordon anläggs.

Det anläggs även fem längsgående hämta-/lämnaplatser, för de som inte parkerar, utan bara stannar till för att släppa av/ta emot påstigande. Även besöksparkeringen kan användas som hämta/lämna, av de som stannar lite längre.

Öster om Teknikhuset blir det en logistikzon och angöringsvägen till den bildar fyrvägskorsning med angöringen till parkeringen. Korsningen dimensioneras för 25-metersfordon.

Geijersholmsvägen/Gustavsforsvägen

Geijersholmsvägens gatumark föreslås byggas om till en öppen bilfri plats och planläggs som allmän plats- torg (**TORG**) mellan Monica Zetterlunds väg och bostadsområdet Gärdet. Därmed kommer torgytan att sammanbinda det befintliga ÄBC med det nya Teknikhuset och skapa ett gemensamt skolområde med trevligare, säkrare och tryggare skolmiljö.

Torgytan föreslås även förses med en egenskapsbestämmelse (**plantering**$_1$) som reglerar hur marken ska anordnas och att skelettjord ska finnas.

Handikapparkeringsplatser och cykelställ kommer att anläggas inom allmän platsmark- torg (**TORG**) nära huvudentrén.

Den västra delen av Gustafsforsvägen kommer att prioriteras för oskyddade trafikanter som fotgängare och cyklister. Trafiken begränsas till handikappfordon som tillåts parkera på särskilt iordningställda handikapp parkeringsplatser samt servicebilar och taxi. Föreslagen markanvändning för denna del av Gustavsforsvägen är allmän platsmark-torg (**TORG**). Gustafsforsvägens östra del blir en lågfartsgata, som ska kunna bli en tydlig och tilltalande entré för gående och cyklande från öster. Denna del omfattas dock inte av planförslaget. I samband med utformning av lågfartsgatan behöver trafiksäkerhetshöjande åtgärder utföras i korsningen Gustavsforsvägen/Enlunds väg.

Geijersholmsvägen (södra delen)

Inom det södra fristående planområdet föreslås allmän plats-gata (**GATA**) som medger ny gatuutformning där hämta/lämna-parkering flyttas till den västra sidan av vägen. Ny vändzon innehåller även hämta/lämnaplats för de som inte parkerar. Bedömningen är att föreslagen ändring ger en ökad trafiksäkerhet och mer attraktiv parkering. Även cykelparkering kan anordnas här. Förändringen innebär dock att gatumark föreslås in på en del av närliggande bostadsmark.

Idag finns kommunala beslut (lokala trafikföreskrifter) att hastighetsbegränsning 30 km/tim gäller på Geijersholmsvägen samt på gatorna inom bostadsområdet Gärdet.

Entrétorg

Mellan den befintliga skolbyggnaden och Teknikhuset föreslås ett bilfritt entrétorg genom allmän plats- torg (**TORG**). Cykelparkering flyttas från befintlig entré och anläggs istället direkt norr och direkt söder om torget. Det ska vara möjligt att korsa torget på cykel, men inte i hög hastighet. Norrut breddas gång- och cykelvägen till 4 meter. Norr om den nya cykelparkeringen ställs en taxizon iordning, med plats för tre fordon.

Parkering

Det finns idag flera olika parkeringsytor i anslutning till ÄBC med olika anslutningsvägar. Totalt finns ca 260 parkeringsplatser i området, ej inkluderat platserna med tidsbegränsning på max 15 minuter längs Geijersholmsvägen. Utöver det finns även 8 parkeringsplatser för rörelsehindrade. Se karta på s.20.

Hagfors kommun har ingen parkeringsnorm, varpå trafikutredningen har gjort beräkningar av parkeringsbehov med utgångspunkt i andra kommunala exempel på parkeringsnorm med anpassningar till Hagfors förhållanden.

Parkeringsbehov nuläge och framtid har beräknats för hela ÄBC området där ett samlat behov dagtid bedöms komma att uppgå till 222 platser, där nio - tio platser föreslås reserveras för rörelsehindrade. Parkeringsbehovet för hämta/lämnaplatser uppgår till 20 platser.

Enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2021:2) om utrustning för laddning av elfordon ska nya uppvärmda byggnader (ej bostadshus) med fler än 10 parkeringsplatser i byggnaden eller på tomten ha ledningsinfrastruktur till 20 procent av parkeringsplatserna och minst en laddningspunkt för elfordon.

Planförslag

Parkeringsbehovet i denna detaljplan har beräknats till 21 bilplatser för personal och tre platser för besökare. Eftersom alla elever som ska inrymmas på Teknikhuset redan idag går på ÄBC några dagar i veckan finns de medräknade i parkeringsbehov för nuläget vilket innebär att inga ytterligare behov av elevparkering tillkommer. Parkeringsbehov för hämta/lämna bedöms nästintill oförändrat. Det ger ett parkeringsbehov på 20 hämta/lämnaplatser totalt för ÄBC- området.

I samband med uppförandet av Teknikhuset skapas ett entrétorg mellan det nya huset och befintlig ÄBC-byggnad. Besöksparkeringen till skolan och biblioteket behöver flyttas. Även parkeringen för rörelsehindrade flyttas och anordnas istället nära entréer på fyra platser inom hela ÄBC-området bl.a. på Gustavsforsvägen (som i väster föreslås vara stängd för övrig trafik). Parkering för hämta/lämna samt besöksparkering bör ligga nära entréer och föreslås i huvudsak ske norr om Teknikhuset inom yta föreslagen för kvartersmark för parkering (**P**).

Varumottagning

Varuintag till köket och transporter till containrar finns intill skolans huvudentré och delar delvis yta med skolbussarna. Varumottagning sker även på västra sidan (vid bad- och idrottshallen) där manövrering av leveransfordon bedöms utgöra en trafiksäkerhetsrisk, samt på innergården mellan badhus och skolbyggnad. Det har likaså förekommit varuleveranser till huvudentrén.

Planförslag

Leveranser av gods till slöjden i Teknikhuset kommer att ske via den befintliga logistikzonen utanför ÄBC:s matsal och dras sista biten till slöjden. Det tillkommer en ny miljöstation öster om Teknikhuset där det skapas en ny logistikzon med flera varuintag till industrihallar och förråd. Det beräknas komma ett fåtal leveranser till Teknikhuset i veckan, ibland med 25-meters lastbilar.

Gång och cykeltrafik

Separerade gång- och cykelvägar (GC-väg) finns idag längs Monica Zetterlunds väg och från norr och söder längs Geijersholmsvägen.

I trafikutredningen har det framtida behovet av cykelparkeringsplatser beräknats till totalt 350 stycken. Teknikhuset beräknas öka behovet med 10 platser. Beräkningen har gjorts utifrån ett antagande om parkeringstal: 0,6 cykelparkeringsplatser per elev i grundskola och 0,2 platser/elev i gymnasieskola och vuxenutbildning.

I trafikutredningen föreslås breddningar av befintlig gång- och cykelväg norr och söder om föreslaget entrétorg.

Planförslag

Under arbetet med förstudie, programhandlingar, gestaltningsprogram, trafikutredning och detaljplanen har stor vikt lagts vid att tillskapa säkra och trygga gång- och cykelvägar tillika skolvägar för oskyddade trafikanter med utgångspunkt från ett barnperspektiv.

Gång- och cykelstråk föreslås anordnas inom torgyta (**TORG**) och ansluta befintlig gång- och cykelväg från norr. Gång- och cykelstråket inom planen föreslås utformas med en bredd av 4 meter och dras rakt. Vid utformning av torgytan generellt, men cykelvägens anslutning i synnerhet, är det viktigt att fokusera på att anordna trygga och säkra miljöer som är tydligt läsbara för barn i olika åldrar. Konflikter mellan mötet av snabba cyklister och lekande barn ska förebyggas, vilket tidigt ska prägla utformningen av torgmiljön. Exempel på åtgärd är anvisningar av olika ytor på marken genom olika markbeläggning som representerar olika funktionsytor.

I enlighet med Trafikutredningen anläggs förslagsvis 260 cykelparkeringsplatser till en början med planering av ytterligare 90 platser. Fördelningen föreslås ungefär 120 platser för grundskola, 100 platser för gymnasie, vuxenutbildning och bibliotek samt 40 platser för idrott, bad och bowling. Det bör även finnas plats att parkera och låsa fast lådcykel. Cykelparkering bör anordnas i nära anslutning till entréer och cykelstråk.

I den östra tillfarten på den nya cirkulationsplatsen vid Peter Fridmans väg skapas en gångpassage, så att gång- och cykelbanan längs Dalavägens östra sida blir genomgående. Kopplingen på den östra sidan Dalavägen utgör kommunens prioriterade gång- och cykelstråk. Över Dalavägen återfinns trafiksäkra gång och cykelpassager (övergångsställen) nära skolområdet, dels i förlängning av

Gustafsforsvägen och dels norr om Asplunden mot Kyrkogårdsvägen. Det prioriterade gång- och cykelstråket på Dalavägens östra sida omfattas av kontinuerlig skötsel och underhåll med sandning, plogning och sopning.

På Dalavägens västra sida, i angränsning till planområdet, finns en gammal trottoar kvar som fortsätter norr om planområdet, men det saknas ett övergångsställe över Monica Zetterlunds väg vilket gör denna sida av vägen mer trafikfarlig än östra sidan Dalavägen. Vägområdet (**VÄG**) möjliggör att ett övergångsställe/ passage kan anläggas över Monica Zetterlunds väg. Därmed kommer de samband som befintlig trottoar på Dalavägens västra sida har till trottoarer i angränsande gällande plan att kunna beaktas.

I förlängningen av Teknikhusets västra fasad ställs en gångpassage iordning. Den befintliga cykelvägen längs Monica Zetterlunds väg föreslås tas bort. Detta främst för att kommunen utifrån planförslaget och utpekade prioriterade gång- och cykelstråk inte bedömer ett fortsatt behov av denna koppling samt för att cirkulationen och dess refuger (i fallet utan gång- och cykelväg) blir mindre utrymmeskrävande.

Från parkeringen (**P**) i norr anläggs en gångbana längs Monica Zetterlunds väg. (Se kartbild område D på s.20.) Från gångvägen längs Teknikhusets västra fasad skapas en gångpassage över till gångbanan och parkeringsplatserna.

Kollektivtrafik

Det finns en busshållplats inne på skolområdet, Hagfors ÄBC, som har tre hållplatslägen. Hållplatsen nyttjas mest av skolskjuts, men även Värmlandstrafik trafikerar den en gång om dagen. Plattformarna är försedda med staket, för att förhindra att någon knuffas ut i gatan. I dagsläget kommer som mest två fullstora och två mindre bussar samtidigt och skolan anser att dagens utformning fungerar bra

Det finns 10 skolskjutslinjer, som ankommer skolan mellan klockan 07.10 och 08.03. Efter skolan avgår 5 turer klockan 13.10 och 5 turer klockan 15.10. Hållplatsen på skolområdet trafikeras även av linjerna 307 och 600.

I skolans närhet finns hållplatserna Asplundsskolan och Ängfallheden längs väg 246 (Dalavägen). Från Asplundsskolan är det 400 meter till huvudentrén och från Ängfallheden är det 700 meter. Hagfors busstation finns på 500 meters avstånd från skolans sydvästra grind och 900 meter från huvudingången. Till alla ovan nämnda hållplatser finns gena och säkra gångvägar.

Planförslag

Planförslaget medför ingen förändring. Skolan tycker det fungerar bra idag, så befintliga hållplatser i vändslingan utanför matsalen kommer fortsatt nyttjas för bussangöring.

STÖRNINGAR OCH RISKER

Buller

Naturvårdsverket har tagit fram riktvärden för trafikbullernivåer för nya skolgårdar. Dessa redovisas i nedanstående tabell.

	Ekvivalent ljudnivå	Maximal ljudnivå
Delar av gården avsedda för lek, vila & pedagogisk verksamhet	50 dBA	70 dBA
Övriga vistelseytor	55 dBA	70 dBA

I Boverkets vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö anges att det på skolgårdar eller förskolegårdar är önskvärt med högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå dagtid på de delar av gården som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. Därför föreslås att även resterande ytor ska uppnå 55 dBA ekvivalent ljudnivå. Värdena motsvarar Naturvårdsverkets riktvärden ovan, dock anger inte Boverket några riktvärden för maximal ljudnivå.

Trafikverket har i en utredning om Dalavägen skrivit ner följande: "Eftersom samtliga passager idag är utformade med mittrefug och i flera fall viss sidoförskjutning i anslutning till passagen bedöms att väg utformningen stödjer en hastighet på 40 km/tim. Passagen längst i norr respektive söder föreslås utformas med hastighetssäkring 30 km/tim. Dels bedöms båda vara viktiga passager och ingå i skolvägar, dels kan de utgöra portar till sträckan med sänkt hastighet om den kommer att omfatta hela området."

Det är Hagfors kommun som fattar beslut om vilka hastigheter som ska gälla.

Hagfors Kommuns Samhällsbyggnadsavdelning har planerat att genomföra en samlad hastighetsöversyn där samtliga tätorter ses över. Då verksamheterna längst med den berörda sträckan, genom Hagfors, har förändrats och det är fler oskyddade trafikanter och fler unga i rörelse så är det rimligt att förvänta sig att hastigheten kan komma att justeras ned. Huruvida det blir hastighetsgräns på 40 km/h eller 30 km/h får utredningen föreslå. Utredningen planeras 2023.

Planförslag

Planförslaget avser att möjliggöra för ett nytt teknikhus med skolverksamhet på gymnasie- och vuxenutbildningsnivå, där lek och pedagogisk verksamhet inte bedöms förekomma i någon hög usträckning. För elever i lägre årskurser som går på ÄBC finns tillhörande befintlig utemiljö. Viss vistelse kan även förekomma på det nya torg som ska byggas mellan Teknikhuset och ÄBC.

Skolgården tillhörande Teknikhuset är belägen inom ett närmaste avstånd av ca 50 m från Dalavägen. Inom parkmarken som gränsar mellan skolgård och vägområdet finns en skyddsvall (en konstgjord 2 meter hög gräsbevuxen skyddsvall mot trafikbuller och avgaser.) Denna funktion som skyddsvall föreslås förlängas mot söder och kommer därmed att ge ytterligare avskärmning mellan skolgård och väg.

Skulle användningen av Teknikhuset ändras någon gång i framtiden och få mer ”permanenta” inslag av yngre elever behöver nya ställningstaganden göras kring hur man ska tillgodose en ljuddämpad utemiljö.

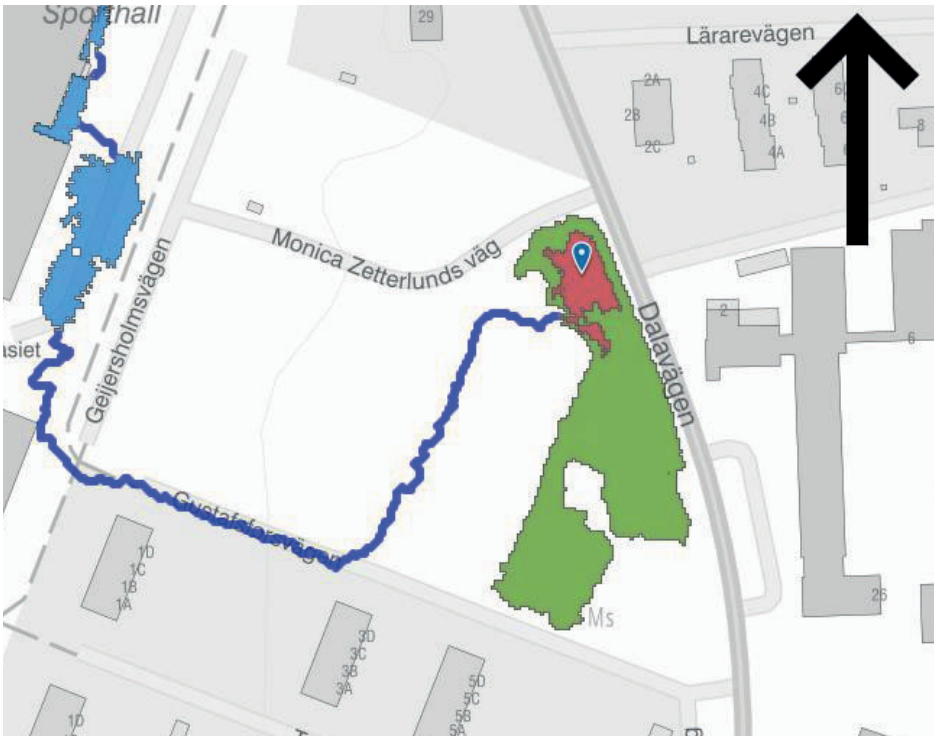

Ovan: Figuren visar avrinningsvägar för en begränsad del av området i anslutning till väg 246/Dalavägen, ur dagvattenutredning (Sweco 2022).

De störningar som kan härledas till buller från trafik bedöms inte öka så påtagligt att planförslaget behöver förändras i det avseendet. Ett genomförande av planens vägområde (**VÄG**) med cirkulationsplats och gång- och cykelpassager som berör Dalavägen, Monica Zetterlunds väg och Petter Fridmans väg antas leda till ett förändrat kör-beteende med lugnare körstil, sänkt hastighet, mjukare inbromsningar och aktsamhet vid övergångsställen och passager. Beaktas även en framtida sänkt hastighetsgräns till 40 km/h eller 30 km/h bedöms här komma att ge lägre ljudnivåer och därmed mindre bullerstörningar från trafiken.

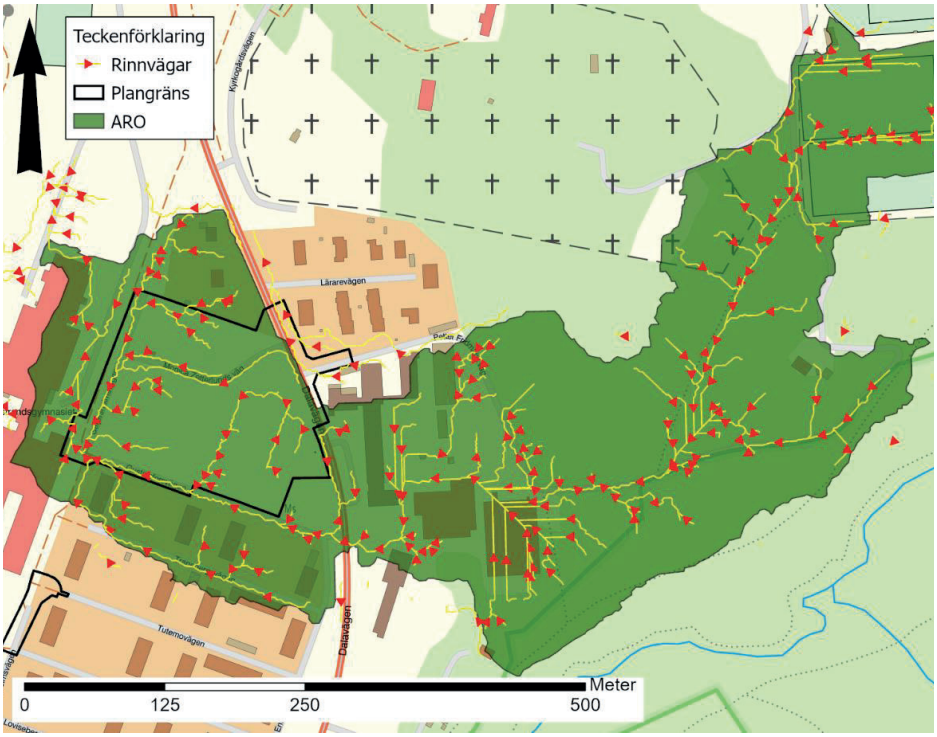

Ovan: Figuren visar avrinningsområde till planområdet, ur dagvattenutredning (Sweco 2022).

Buller från bygg-gården kan vara ett problem momentant, men detta buller kommer äga rum dagtid samt föreslås en en avskärmning runt hela bygg-gården. Planförslaget möjliggör för att uppföra bullerskydd inom gårdsytan genom bestämmelsen bullerskydd får uppföras ($\mathbf{m}_1$) samt endast komplementbyggnad och bullerskydd får placeras (**+++++**) som skydd mot bullerstörning från skolans verksamhet. Planförslaget möjliggör även för att uppföra bullerskydd inom återvinningsstation ($\mathbf{E}_2$) för att minska möjlig bullerstörning mot närliggande bostäder genom bestämmelsen bullerskydd får uppföras ($\mathbf{m}_1$).

Vibrationer

Markförutsättningarna inom planområdet i kombina-

tion med trafikmängd på närliggande vägar bedöms inte ge upphov till störningar p.g.a. vibrationer som medör olägenheter eller risk för människors hälsa och säkerhet.

Planförslag
Ingen åtgärd föreslås.

Risk för skred
Kring ÄBC:s befintliga byggnader finns aktsamhetsområden för skred enligt översiktlig kartering för ras, skred och erosion (SGU). I översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik (Ramböll 2020-07-03) som utförts inom ramen för planarbetet framkommer att totalstabiliteten för planområdet är tillfredställande. Ingen risk för ras eller skred bedöms finnas.

För en komplett bild av utredningen hänvisas till:

- PM Geoteknik ”Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik”, Ramböll 2020-07-03
- Markteknisk undersökningsrapport Geoteknik (MUR/Geo) ”Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik”, Ramböll 2020-07-03
- ”PM-Översiktlig miljöteknisk markundersökning”, Ramböll 2020-06-08.

Planförslag
Inga åtgärder föreslås.

Risk för luftföroreningar
Området utgör idag öppen yta och bedöms inte vara utsatt för luftföroreningar.

Planförslag
Planförslaget bedöms inte genom föreslagen markanvändning eller verksamhetens trafikalstring ge upphov till en ökad mängd luftföroreningar. Dock innebär planförslaget en omlokalisering av skoländamål i tätorten och bidrar därmed till en mer samlad trafik. Således kan en lokal koncentration av utsläpp ske vid vissa tidpunkter på dagen såsom vid hämtning och lämning av elever, dock inte i sådan omfattning att detta skulle ge upphov till olägenheter i omgivningen.

Farligt gods
Med anledning av planområdets belägenhet intill Dalavägen (väg 246) som är primär led för farligt gods har Brandskyddslaget (2022-03-14) tagit fram en övergripande riskanalys som underlag för detaljplanen. I riskanalysen utvärderades den risk som väg 246 kan innebära för den planerade utbyggnaden. Även risker förknippade med hantering inom området samt transporter till lokala målpunkter har studerats övergripande.

På andra sidan Dalavägen finns ett mindre verksamhetsområde med bland annat en biltillbehörsbutik. Enligt räddningstjänsten i Hagfors har ingen av verksamheterna inom 150 meter från planområdet tillstånd för att hantera brandfarliga och/eller explosiva varor. Därför har inte dessa beaktats vidare i den fortsatta analysen.

Brandskyddslagets riskanalys visar att risknivån inom planområdet med avseende på transporter av farligt gods på väg 246 är låg. Anledningen är relativt få transporter och låg hastighet på det aktuella vägavsnittet. Skolbyggnadens tänkta placering ca 70 meter från vägen bedöms vara tillräcklig för att ge ett skydd i händelse av olycka med farligt gods. Slutsatsen är att inga övriga byggnadstekniska åtgärder behöver vidtas.

För oskyddade personer som vistas utomhus är risknivån något högre och därför rekommenderas att befintlig skyddsvall förlängs utmed planområdet för att skydda ytor för utomhusvistelse, framför allt om det i framtiden kan bli aktuellt med skolverksamhet för yngre barn. Rekommendationen är att skyddsvallen mellan Dalavägen och skolområdet förlängs längs med väg 246 för att skydda de delar som vetter mot vägen. Den förlängda skyddsvallen skulle då även skydda mot avåkning av tunga fordon och förhindra att brandfarlig vätska sprids längre från vägen i händelse av olycka. Dessutom kan den delvis fungera som ett strålningsskydd om en brand uppstår i ett fordon eller i en vätskepöl på vägen. För att erhålla avsett skydd bör skyddsvallen” vara cirka 2-2,5 meter hög och sträcka sig längs med hela vägavsnittet utanför planområdet.

Risker förknippade med hantering av brandfarlig vara inom skolans område minimeras genom att gällande regelverk följs vid detaljutformning av byggnad och skolområde. Transporter av styckegods till och från bygganden sker med låg hastighet inom området (30 km/h på Monika Zetterlunds väg) och olycksrisken i samband med dessa transporter bedöms som liten. Risken kan minimeras ytterligare med god logistikplanering och tydliga rutiner i samband med leverans av farligt gods.

Stadigvarande utomhusvistelse bör inte planeras närmare Dalavägen än 30 meter.

Planförslag
Föreslagen kvartersmark för skoländamål (**S**) är belägen som närmast ca 40 meter från Dalavägen. Byggrätt för huvudbyggnad styrs genom bestämmelse om att endast komplementbyggnad får placeras på övrig skolgårdsyta (**+++++**).

I enlighet med Brandskyddslagets riskanalys-förslag till åtgärder föreslås att den befintliga skyddsvallen förlängs inom parkmarken (**PARK**) längs Dalavägen genom bestämmelse om att skyddsvall med avseende på transporter med farligt gods på Dalavägen ska anordnas mellan markanvändningens gräns i söder och markanvändningens gräns i norr med en höjd av 2,0 meter över anslutande marknivå samt placeras minst sex meter från trottoarkantens yttersida (**skyddsvall**$_1$). Därmed bedöms erforderligt skydd kunna anordnas för att nyttja skolgård. Utformningen av denna parkmarksyta bedöms därmed inte vara

av sådan karaktär att den uppmuntrar till stadigvarande vistelse.

Parkmarken som föreslås intill Dalavägen i den nordöstra delen av planområdet har som syfte att utgöra ett grönt inslag mellan väg- och parkeringsyta och bör inte utformas för att stimulera till vistelse för människor.

Anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet

Enligt miljöbalken är det tillstånds-/anmälningspliktigt att bedriva vissa miljöfarliga verksamheter. Anmälningspliktiga verksamheter (s.k. C-verksamhet) anmäls till kommunens miljö- och byggförvaltning. Tillståndspliktiga verksamheter (s.k. A- och B-verksamheter) prövas hos miljödomstolen (A) respektive länsstyrelsen (B).

Enligt miljöbalken och förodning (1998:988) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälan göras till kommunen när skolverksamhet ska drivas. Planerad skolverksamhet kommer hantera ämnen och kemikalier som kräver tillstånd enligt miljöbalken. Säker hantering behöver ske enligt gällande föreskrifter.

Planförslag

Kommunen är exploatör och erforderlig anmälan eller tillstånd kommer sökas.

Störande ljus

Inom området finns gatubelysning idag, samt förekommer ljus från biltrafiken i området.

Planförslag

Belysning av skolområdet kommer ske genom funktionsbelsyning av skolgård och entréer, samt olika former av fasadbelysning. Bedömningen är dock att denna inte kommer att upplevas störande för omgivningen, vilket ska säkerställas i detaljprojektering (för att undvika exempelvis bländning). Inom delar av området exempelvis bygg-gården kan tidsintervall för belysning övervägas. Gatubelysning kommer fortsatt finnas vid gator och parkeringsytor.

Planförslaget bedöms i huvudsak inte medföra sådan förändring i gatustrukturen att det kan ge upphov till nya störande ljuskäglor. I den södra delen föreslås dock förändringar i vändplan vid Geijersholmsvägen som medför att trafiken kommer närmare kulturmiljön Gärdet och västra bostadshuset i kvarteret Tången 2. Skulle detta ge upphov till bländning får åtgärder för avskärmning vidtas.

Explosionsrisker

Riskanalys har genomförts som underlag för detaljplanen där bl.a. hantering av farliga ämnen inom skolans område samt transporter till och från området är något som utvärderas.

Enligt räddningstjänsten i Hagfors har ingen av verksamheterna inom 150 meter från planområdet tillstånd för att hantera brandfarliga och/eller explosiva varor. Därför har dessa inte behövt beaktas i den fortsatta analysen.

I Brandskyddslagets riskanalys konstateras att så länge som detaljutformning av byggnad och skolområde följer MSB:s föreskrifter kommer risken med hantering av brandfarliga ämnen att vara acceptabel.

Planförslag

MSB:s föreskrifter ska följas i detaljutformning av byggnad och skolområde.

Översvämningsrisk och skyfall

Området är inte karterat i MSB:s översvämningsportal. Höjdskillnaderna mellan vattendrag (155 möh) och planområde (162 möh) innebär dock att risk för översvämning ej bedöms finnas.

Landskapet har en topografi med högt belägna områden öster om Hagfors. Marken sluttar kraftigt från Manaåsen västerut mot Uvåns dalgång, där det aktuella planområdet ligger. De centrala delarna av Hagfors kantar vattendraget Uvån.

Risk för mindre ansamlingar vatten finns vid ett 100 års regn. Område mellan planområde och ÄBC är mest påverkat.

En dagvattenutredning har genomförts av Sweco (2022) som underlag för detaljplanen. Resultatet visar att infiltrationsmöjligheterna i området bedöms som goda. Inga större lågpunkter finns som riskerar att översvämmas vid skyfall. Det topografiska avrinningsområdet genom planområdet bedöms vara relativt begränsat, men en större rinnväg går över Gustafsforsvägen som bör bevaras för avledning vid större regn och skyfall. Nedströms avrinningsområdet finns det flödesvägar runt befintliga byggnader innan det når recipienten Uvån.

Enligt resultat i dagvattenutredningen är samtliga rinnvägar inom planområdet riktade västerut, mot recipienten. Det här innebär att exploateringen inte kommer att påverka Dalavägen (Väg 246) på något nämnvärt sätt. Skyddsvallen kommer inte att skapa några lågpunkter om den inte höjdsätts på ett sådant sätt.

I dagsläget ser det ut som att det finns avrinningsvägar för skyfall längs både Monica Zetterlunds väg och Gustafsforsvägen, samt att det enligt terrängmodellen ser ut som att Dalavägen ligger en dryg meter över planområdet, vilket ytterligare visar på hur osannolikt det är att exploateringen skulle riskera stående vatten på vägen. I figur på s.25 visas en inzoomad bild på hur avrinningen direkt väster om vägen letar sig mot recipient.

Det som kan påverka utbyggnad av Dalavägen är skyfallsvatten från norr/öster enligt figur på s.25, men det noteras att detta vatten riskerar att förekomma i området redan i nuläget och att ingen exploatering planeras här.

Planförslag

Hagfors kommun ska tillgodose att erforderlig dagvattenhantering kan ske och förebygga att intilliggande befintliga fastigheter drabbas av lokal översvämning och erosion.

Inga åtgärder bedöms krävas inom den huvudsakliga delen av planområdet.

I planområdets nordöstra del gränsar föreslagen användning för väg (**VÄG)** till den privata fastigheten Boken 7. Inmätta höjder finns på gata men inte på tomtmarken inom Boken 7, så exakta nivåskillnader är inte klargjorda, men befintlig nivåskillnad har uppskattats till cirka 1 meter av fastighetsägaren till Boken 7. På marken mellan Boken 7 och Dalavägen finns ett befintligt dike och en slänt som fyller viktiga funktioner - dels när det gäller att avleda ansamlingar av dagvatten och smältvatten och dels att förebygga erosion på grund av nivåskillnaden.

Om diket och slänten tas bort ska de ersättas med likvärdiga funktioner.

Utformningen av vägområde (**VÄG**) ska göras så att avledning av dagvatten och smältvatten sker utan påverkan på Boken 7.

Hagfors kommun ska i samråd med Trafikverket under kommande projektering av den nya cirkulationsplatsen se till en helhetslösning för Dalavägen-Petter Fridmans väg och närliggande fastigheter (Boken 7). Inga allvarliga hinder har identifierats till följd av ett plangenomförande dock kan det, med hänsyn till rådande höjdskillnad mellan Dalavägen och Boken 7, inte uteslutas att de förändringar som ett genomförande av planen med cirkulationsplats medför skapar ett behov av åtgärder inom Boken 7. Sådana åtgärder skulle kunna vara att ta upp nivåskillnader mellan vägområde och intilliggande tomt genom slänt eller stödmur inom yta för Boken 7. Se principsektion på s.21.

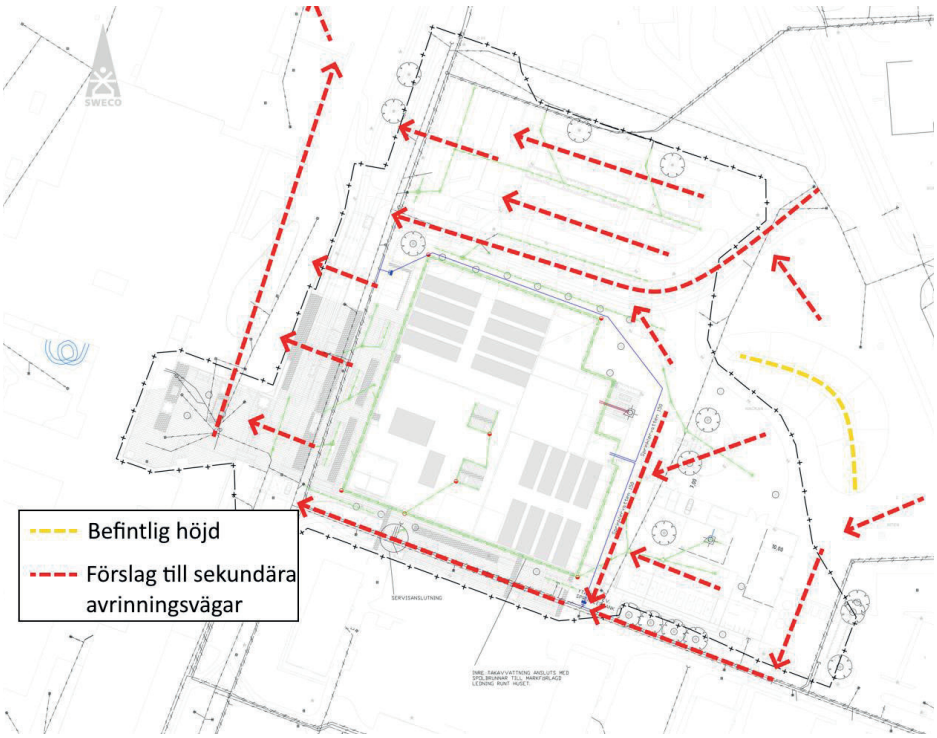

Ovan: Figuren visar rekommenderade sekundära avrinningsvägar vid skyfall, ur dagvattenutredning (Sweco 2022).

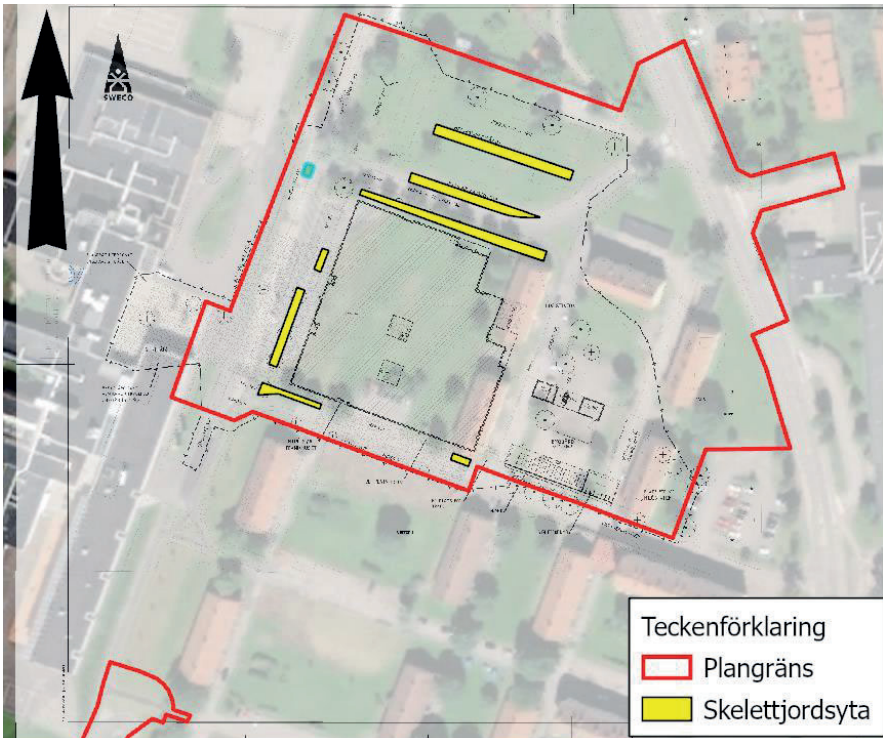

Ovan: Figuren visar förslag på systemlösning för dagvatten inom planområdet, ur dagvattenutredning (Sweco 2022).

Hagfors kommun och Trafikverket föreslås hitta en lösning kring den nya utformningen av vägområdet i dialog med fastighetsägaren. Detta föreslås ske i ett senare skede -förslagsvis efter att planen har vunnit laga kraft men innan ansökan om marklov lämnas in.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Spill- och dricksvatten

Planområdet omfattas av kommunalt VA-verksamhetsområde. Ledningsnät finns utbyggt i området primärt längs gatorna men även inom parkerings- och grönområde.

Planförslag

Planområdet kan anslutas till det kommunala VA-nätet där kapacitet bedöms finnas.

I det område som planläggs som kvartersmark för skola (**S**) samt parkering (**P**) finns befintliga VA-ledningar som har status ”ur funktion”. De berörs av planförslaget men med anledning av dess status bedöms ingen påverkan ske. De VA-ledningar som är i drift inom föreslagen kvartersmark för parkering (**P**) föreslås omfattas av markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar ($\mathbf{u_1}$). Det innebär att ingen byggnad får placeras över denna yta.

Inom förslaget område för teknisk anläggning- återvinningsstation ($\mathbf{E_2}$) berörs VA-ledningar längs kvartersmarkens östra sida varvid markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar ($\mathbf{u_1}$) föreslås. Inom u-stråken kan inte bygglov ges till bygglovpliktiga åtgärder eftersom det skulle hindra ledningsdragning.

Även övriga åtgärder som inte kräver bygglov bör undvikas.

Ledningar finns även inom förslagen allmän platsmark (med kommunalt huvudmannaskap). Temporär påverkan kan komma att ske i samband med anläggnings- och byggarbeten. För allmän platsmark kommer framtida åtgärder behöva kontrolleras mot ledningarnas lägen. Exempel på detta kan vara trädplantering inom parkmark, vilket inte får ske på sådant sätt att ledningar (gäller även övriga typer av ledningar) riskerar att ta skada vid plantering samt vid etablering av rotsystem.

Dagvatten

Området är beläget inom det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten. Ledningsnät finns utbyggt inom området

Dagvattenutredning

En dagvattenutredning har genomförts av Sweco (2022) som underlag för detaljplanen. I utredningen beskrivs att varje fastighetsägare och verksamhetsutövare har ett ansvar för hantering av dagvatten på sin fastighet med sådan försiktighet att miljö och omkringliggande fastigheter inte skadas. Huvudmannen för allmän platsmark ansvarar för avvattningen av denna, precis som en fastighetsägare gör inne på sin fastighet. Inom verksamhetsområdet för den allmänna dagvattenanläggningen är det sedan kommunen, i egenskap av VA-huvudman, som ansvarar för avledning (bortledning) av dagvattnet både från de anslutna fastigheterna (VA-abonnenterna) och den allmänna platsmarken.

Ovan: Figuren visar referensbilder på trädplantering i skelettjord, ur dagvattenutredning (Sweco 2022).

Det kommunala ansvaret kopplat till skyfall beror på regnets storlek. Mindre regn ska tas om hand av ledningsnätet och dimensionering sker enligt gällande branschpraxis, idag gäller P110 (Svenskt Vatten, 2016). Regn som överstiger dimensioneringskraven behöver inte tas om hand i ledningsnätet och rinner därmed av på ytan. Därför finns ett ansvar hos kommunen att att ny bebyggelse i detaljplan ska lokaliseras till lämplig mark utifrån risken för översvämning. (Se bedömning under tidigare rubrik ”Översvämningsrisk och skyfall”.)

Resultatet av dagvattenutredningen visar att den förväntade exploateringen medför fler hårdgjorda ytor i form av byggnader och ytbeläggningar vilket får till följd att mer dagvatten ansamlas och måste tas omhand och avledas. Generellt gäller att dagvatten som inte är kontaminerat av spillvatten och föroreningar från miljöfarlig verksamhet får kopplas in på kommunens dagvattenledningssystem.

En beräkning visar att den s.k. avrinningskoefficienten ökar från 0.32 till 0.45. Det dimensionerande flödet för planområdet är 432 l/s efter exploatering (vid ett 10-årsregn). Detta ska jämföras med 262 l/s före exploatering. För att inte öka flödet mot anslutningspunkt behöver ca 103 m³ omhändertas i dagvattenanläggningar. Föreslagen systemlösning är en serie skelettjordar inom den norra delen av planområdet som bör kunna omhänderta erforderlig fördröjningsvolym.

Skelettjordar är uppbyggda med makadam och de kan själva utgöra bärlager för vägar och trottoar. I och med att den ligger under hårdgjorda ytor behöver tillgång till luft och vatten byggas in i systemet. Detta åtgärdas genom att luftbrunnar sätts i det så kallade luftiga bärlagret som tar in luft och som också släpper in vatten. Luftbrunnar kan med fördel placeras i slutet av en ränndal. Skelettjorden kan utformas på flera olika sätt, men mest vanligt är följande tre:

- med finjord nerspolad i skelettet,
- helt utan finjord, eller
- med biokol istället för finjord.

För att samla upp avrinnande dagvatten och effektivt

leda det i önskad riktning kan dagvattenrännor installeras i planområdet och låta dagvatten rinna längs med gångstråk, cykelvägar eller över torg/innergård vidare till reningsanläggningar.

Under förutsättning att erforderlig fördröjningsvolym hanteras i skelettjordarna bedöms dagvattenhanteringen följa de krav som finns för omhändertagande av dagvatten.

Den allmänna VA-anläggningen ska tillgodose det behov som finns för bortledning av dagvatten från verksamhetsområdet utifrån det behov som definieras i vattentjänstlagen och den standard som Svenskt Vattens branschpraxis anger. (Svenskt Vatten är branschorganisation för VA-organisationerna där Hagfors kommun är medlem. I och med detta ska riktlinjerna i deras publikationer följas. Svenskt Vattens publikation P110 ger rekommendationer för hur nya exploateringsområden ska uppnå uppsatta funktionskrav för skydd av anläggningar och bebyggelse (Svenskt Vatten, 2016).) Den ska även rena förorenat dagvatten enligt miljöbalken.

Bedömningar av dagvattenkvalitet och utsläppspåverkan på recipienter görs från fall till fall utifrån referensvärden och bedömningar av recipientens känslighet. I denna utredning ligger största vikt vid att inte öka utsläppen till recipienten Uvån nedströms Ämten. Som referens för föroreningshalter används även Riktvärdesgruppens riktvärden för dagvattenutsläpp. (Riktvärdesgruppen tog under 2009 fram riktvärden för föroreningar i dagvatten som fungerar som en indikator på om rening av dagvatten är nödvändigt. Reningen förutsätts göras med bästa möjliga teknik, till en rimlig kostnad och ha målsättningen att åtgärderna leder till att föreslagna riktvärden inte överskrids (Riktvärdesgruppen, 2009).) Riktvärdena är indelade i olika nivåer beroende på hur utsläppspunkten för dagvattnet förhåller sig till den sjö eller det vattendrag som dagvattnet ska ledas till samt skiljer sig åt mellan stora och små sjöar/vattendrag.

Eftersom det inte finns någon dagvattenhantering inom området idag så kommer även föroreningsbelastningen att minska till följd av exploateringen. Dagvattenhanteringen leder till att det inte blir något ökat flöde mot servisanslutningar mot kommunalt ledningsnät och en minskad föroreningsbelastning påverkar recipienten positivt. Planen bedöms inte innebära någon otillåten försämring eller något äventyrande av miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten.

Planförslag

Planområdet föreslås anslutas till det kommunala dagvattenledningsnätet. För att kunna fördröja dagvatten enligt föreslagen systemlösning anges bestämmelse om att plantering av skelettjord ska finnas (**plantering$_1$**) inom torgyta (**TORG**) och gatumark (**GATA**), samt att parkeringar ska utformas med planteringar av skelettjord (**n$_1$**) inom kvartersmark för parkering (**P**). I övrigt föreslås hantering ske inom allmän platsmark- park (**PARK**).

Den befintliga dagvattenledning som sträcker sig genom den östra delen av föreslagen kvartersmark för skola kan, beroende på bygg-gårdens slutliga utformning, eventuellt komma att behöva flyttas för att säkerställa framtida åtkomst till ledning.

Befntligt ledningsnät kan påverkas tillfälligt i samband med anläggnings- och byggarbeten.

Värme

Planområdet omfattar ingen bebyggelse med värmeförsörjning idag, men fjärrvärmenät finns utbyggt i området. Fjärrvärmenätet i området innehar även ledningsrätt, akt 1783-10/18.1.

Planförslag

Fjärrvärmeledning finns inom område för föreslagen byggrätt för skola (**S**). Denna ledning beskrivs som proppad. Fjärrvärmeledning finns även som sträcker sig över den östra delen av skolgården till parkmarken norr om denna. Ledningarnas läge och skolans behov av fjärrvärme kommer att anpassas utifrån ny bebyggelse.

Dataledning tillhörande fjärrvärme löper parallellt med Gustavsforsvägen och sträcker sig in i område för teknisk anläggning-återvinningsstation (E$_2$) och föreslås omfattas av markreservat för allmännyttig underjordisk ledning (**u$_1$**) i det avsnitt som berörs.

Övriga ledningar förekommer inom föreslagen allmän platsmark och omfattas av ledningsrätt.

Temporär påverkan kan ske i samband med anläggnings- och byggarbeten.

El, telefon och IT

Ellevio är elnätägare inom området. Elledningar förekommer inom planområdet. Nätstation finns i områdets södra del intill Gustavsforsvägen och norr om Monica Zetterlundsväg, samt finns elskåp på flera platser inom planområdet. Allt kartunderlag har statusen oinmätt.

Enligt Ellevio ska det runt en nätstation finnas ett två meter fritt utrymme, ett så kallat arbetsområde, detta kan utgöras av E-område. Förutom arbetsområdet krävs ytterligare tre meter byggnadsfritt område, totalt sett fem (5) meter från nätststationsbyggnaden. Inom den femmeterszonen får inga byggnadsdelar finnas, detta med anledning av brandrisk. Det ytterligare tre (3) metrarna, från arbetsområdet, kan utgörs av E-område eller prickad mark.

IP only har tele kabel-TV oinmätt inom planområdet.

Skanova har flertalet teleledningar inom området där huvuddelen är oinmätt. Inmätt kanalisation finns.

Planförslag

Större delen av befintligt elnät är beläget inom föreslagen allmän platsmark. Nyligen har nätstation vid Gustavsfors-

vägen flyttats ca 25 meter österut. Detta nya läge föreslås för markanvändning transformatorstation (**E_1**) och högsta totalhöjd på byggnad 3,5 meter (**symbol**). Runt markanvändning för transformatorstation föreslås en tre meter zon som omfattas av bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad (**:::::**) inom intilliggande kvartersmark, samt bestämmelse om att byggnad får inte placeras inom egenskapsområdet (**$plac_1$**) inom intilliggande allmän platsmark.

Nätstation norr om Monica Zetterlundsväg föreslås säkerställas genom markanvändning transformatorstation (**E_1**) och högsta totalhöjd på byggnad 3,5 meter (**symbol**). Avgränsningen av markanvändningsområdet har gjorts med hänsyn till planerad GC-koppling från parkering förbi nätstationen. (Se illustration på s.13.) GC-kopplingen kan nyttjas som arbetsområde för underhåll och driftsåtgärder på nätstationen. Runt markanvändning för transformatorstation föreslås en tre meter zon som delvis omfattas av bestämmelse om att marken inte får förses med byggnad (**:::::**) inom intilliggande kvartersmark, delvis omfattas av markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (**u_1**) vilket även innefattar läge för ledningar in till nätstationen.

Elskåp kommer även det att behöva flyttas för att anordna infart till skolgård. Se genomförandekapitlet för fördelning av ansvar och kostnad för sådan åtgärd. Elledning som löper inom gatumark (**GATA**) och egenskapsområde med bestämmelse om att plantering av skelettjord ska finnas (**$plantering_1$**) kommer förmodligen även de att behöva flyttas vid ett plangenomförande för att inte stå i konflikt med träden inom planteringszonen.

Övriga elledningar som ligger inom planområdets föreslagna kvartersmark föreslås inte omfattas av markreservat då dess exakta lägen och fortsatta funktion i området är osäker, samt kan det inte uteslutas att de av andra skäl kan behöva flyttas vid ett plangenomförande.

Huvuddelen av teleledningarna (Skanova) är belägna inom föreslagen allmän platsmark förutom ledningar som förekommer inom skolområdets (**S**) östra del, samt en ledning som löper parallellt med skolområdets södra gräns, längs Gustavsforsvägen. Dessa tycks utgöra oinmätta kopparledningar och föreslås med anledning av dess osäkra läge inte omfattas av markreservat i planen. Det kan inte uteslutas att dessa kan behöva flyttas vid ett plangenomförande.

Vid infarten till område för återvinningsstation (**E_2**) föreslås markreservat för allmännyttig underjordisk ledning (**u_1**) för dataledning tillhörande fjärrvärme samt VA-ledningar. Inom detta markreservat löper även oinmätt elkabel (Ellevio) samt oinmätt tele kanalisation (Skanova) parallellt med Gustavsforsvägen.

IP-only Tele kabel-TV oinmätt berörs av föreslagen markanvändning för skola då den stäcker sig söderifrån inom västra gränsen och nordvästra hörnet av byggrätt för skola. Denna bedöms komma att behöva flyttas vid ett plangenomförande. Vidare sträcker sig denna kabel inom egenskapsområde med bestämmelse om att plantering av skelettjord ska finnas (**$plantering_1$**) som även i denna sträcka kan behöva flyttas vid ett plangenomförande för att inte stå i konflikt med träden inom planteringszonen.

I övrigt kan temporär påverkan ske i samband med anläggnings- och byggarbeten.

Avfallshantering

Inom området finns återvinningsstation som drivs av FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) med angöring från Gustavsforsvägen.

Planförslag

Återvinningsstation föreslås flyttas till kvartersmark för återvinningsstation (**E_2**) i sydöstra delen av planområdet. På ytan ska sopbil kunna backvända. Platsen är en del av första upplevelsen av skolområdet från Gustavsforsvägen, framförallt för elever som reser med buss (busshållplats längs Dalavägen). För det visuella intrycket och inverkan på stadsbilden föreslås återvinningsstationen avskärmas från parkering genom gabionbur och klättervildvin.

Skolverksamheten innebär viss alstring av avfall. Avfall och sophantering ska ske enligt kommunens renhållningsföreskrifter.

5. KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Planförslaget medför en del förändringar som motiveras av behovet att utvidga skolområdet ÄBC och bygga nya ändamålsenliga lokaler för bl a de praktisk-tekniska gymnasieprogrammen. Idag är undervisningslokaler utspridda i olika delar av staden, vilket upplevs problematiskt.

Planförslaget innebär att den akutella platsen som utgörs av en större, öppen och gräsbevuxen markyta kan komma till användning för att möjliggöra en utvidgning av ÄBC och att skolverksamheter som idag är utspridda kan samlokaliseras till en enhetlig skola och skolmiljö.

En del av grönytan kommer bebyggas med ett nytt s.k. Teknikhus som har moderna teknikanpassade och tidsenliga undervisningslokaler som uppfyller de krav och målsättningar som skolverksamheten har ställt och ska uppfylla. Området planläggs som kvartersmark med användning för skola (**S**), parkering (**P**) och tekniska anläggningar dels återvinningsstation (**E_2**) dels transformatorstationer (**E_1**), samt allmän platsmark i form av väg, gata och torg med planteringar och ytor för dagvattenhantering, samt park bl.a. med en skyddsvall.

Inom planområdet görs en omdisposition. Separata små

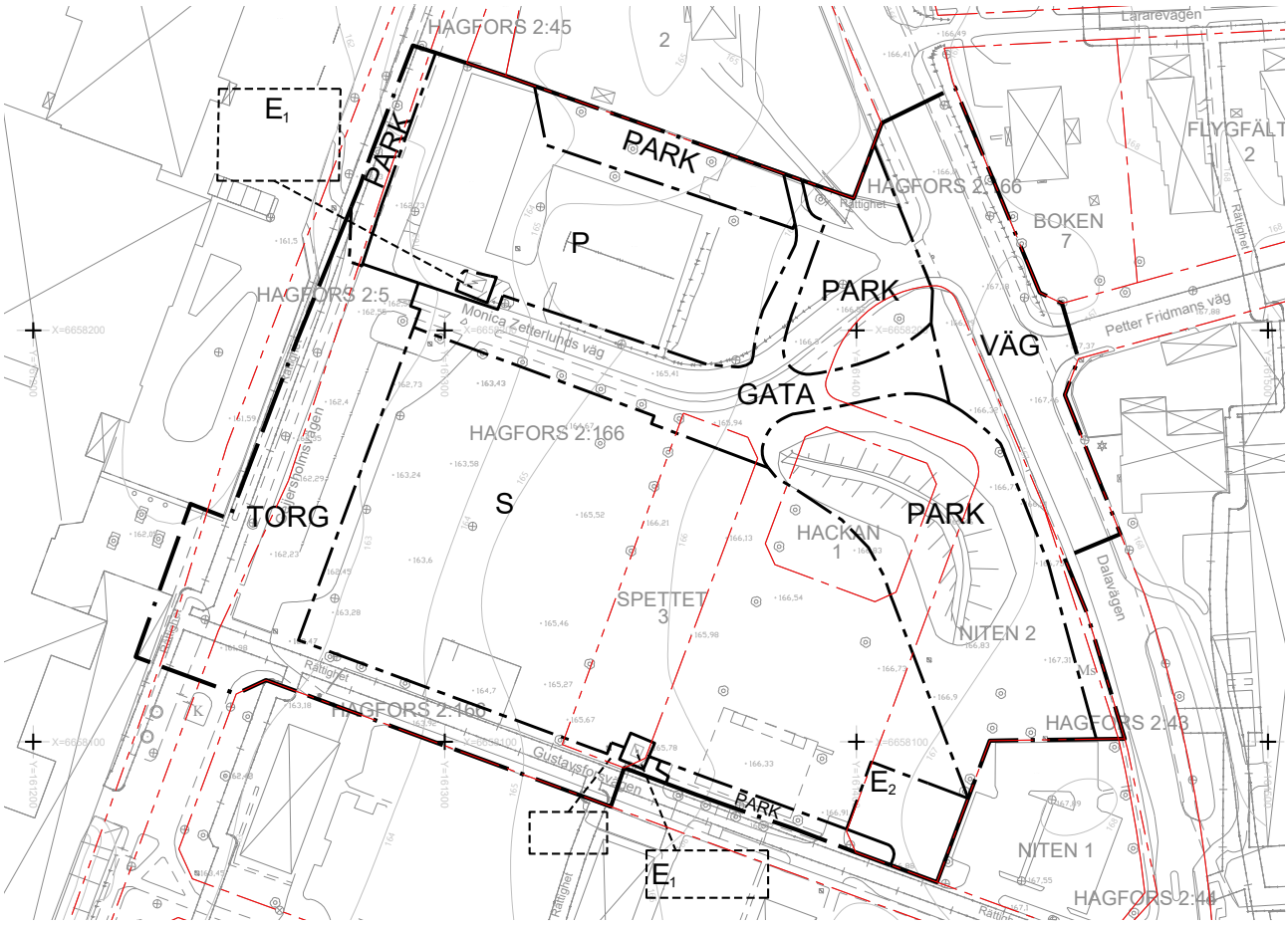

Ovan: Figuren visar fastighetsgränser (rödmarkerat) mot planområdets markanvändningsgränser och beteckningar (svartmarkering) inom den norra delen av planområdet.

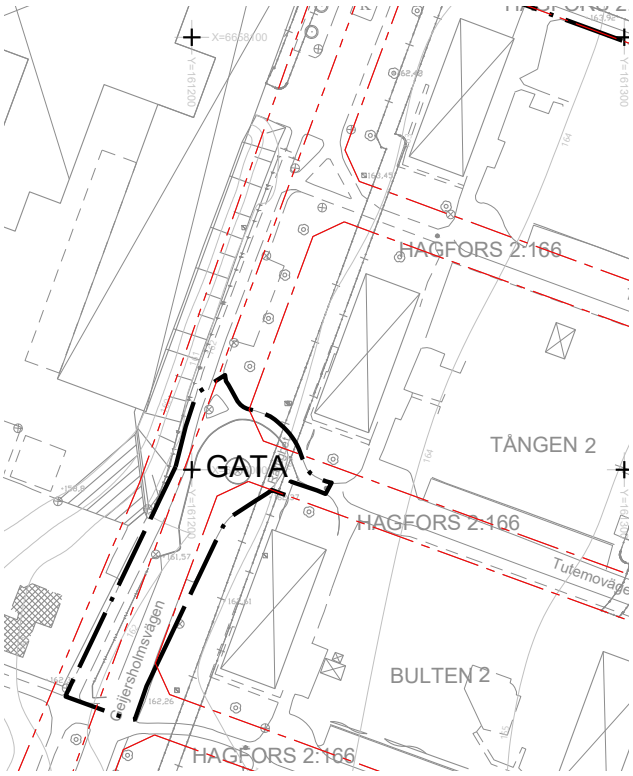

Ovan: Figuren visar fastighetsgränser (rödmarkerat) mot planområdets markanvändningsgränser och beteckningar (svartmarkering) inom den södra delen av planområdet.

områden med byggnadskvarter (kvartersmark) sammanförs i syfte att erhålla större sammanhängande ytor med kvartersmark för skola. Omdispositionen syftar också till att möjliggöra genomförandet av cirkulationsplatsen samt förbättra generella samband. Däribland att skapa säkra, trygga skolområden samt ett trevligt sammanbindande torg med gång- och cykelvägar som leder i olika riktningar.

Fastigheterna Spettet 3, Niten 2, större delen av Hackan 1 och en stor del av Hagfors 2:166 kommer bli enhetlig sammanhängande kvartersmark som möjliggör ett större skolområde med skolbyggnader, komplementbyggnader och utvändig skolmiljö.

De bostadshus som tidigare funnits inom fastigheterna Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 är numera rivna liksom lokalgatan Erkens väg. Det finns egentligen ingen anledning att behålla fastigheterna Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 som bedöms kunna utplånas (avregistreras) och överföras från Hagforshem AB till Hagfors kommun och fastigheten Hagfors 2:166. Hagforshem AB bör inte äga vare sig kommunal allmän platsmark eller kvartersmark med ändamål för skola. Även de rättigheter för avtalsservitut (tvättstuga och panncentral) som är registrerade på Spettet 3 och Hackan 1 bör avregistreras i och med att Hagfors kommun blir ny fastighetsägare. Niten 2 har inga registrerade rättigheter. Se även fastighetskonsekvensbeskrivning från s.35.

Delar av Geijersholmsvägen och Gustafsforsvägen blir allmän platsmark (**TORG**) och (**PARK**) och lite kvartersmark för en transformatorstation ($\mathbf{E_1}$) som behöver förläggas utanför byggrätt/skolområde.

Planen möjliggör att en cirkulationsplats kan genomföras i framtiden, i korsningen Dalavägen/Monica Zetterlunds väg/Petter Fridmans väg. Det befintliga väg- och gatunätet bedöms fungera bra och vara en acceptabel lösning tills cirkulationsplats är genomförd. Monica Zetterlunds väg kommer justeras med bredare rakare sträckning och tydligare anslutningar till ÄBC-området samt förses med en ny infart till parkeringen och fastigheten Asplunden 2 belägen norr om planområdet. I samband med detta avses rättighet till infart Asplunden 2 upphävas.

Trafikutredningen visar att det föreliggande planförslaget är det mest lämpliga och optimala för att utvidga befintligt ÄBC-område. Trafikförhållandena i området bedöms kunna förbättras avsevärt om Dalavägen förses med cirkulationsplats och om Monica Zetterlunds väg prioriteras som infart jämte Älvstrandsvägen för tung trafik som bussar, lastbilar, transportfordon och personbilar.

Monica Zetterlunds väg föreslås prioriteras för transporter med motorfordon som bussar, lastbilar och personbilar samt en avskild parkering som iordningställs med markeringar och utökas med fler parkeringsplatser.

Geijersholmsvägen kommer kunna förses med ändamålsenliga och trafiksäkra lösningar för hämtning/lämning av elever invid Gärdets kvarter Tången 2 och Bulten 2.

Planen innebär att trafikförhållandena i området kan förbättras avsevärt om den planerade cirkulationsplatsen genomförs och sänkt hastighetsbegränsning till åtminstone 40 km/h införs. Sedan tidigare råder hastighetsbegränsning 30 km/h inom Gärdet och på Geijersholmsvägen.

Både trafikmiljön i området och skolmiljön inom och i anslutning till skolområdet föreslås ses över och få ny anpassad utforming med ökad tydlighet och trafiksäkerhet.Sammantaget kommer trafikförhållandena i området att förbättras avsevärt och bidra till minskade transporter för skolan och mer trafiksäkra flöden.

Oskyddade fotgängare och cyklister kommer dirigeras till mer trafiksäkra gång- och cykelbanor och trottoarer med anslutning till trafiksäkra gång och cykelpassager över Dalavägen. Hagfors kommun har målsättningen att hänvisa fotgängare och cyklister till de så kallade prioriterade gång- och cykelstråken. Kommunen är huvudman för dessa stråk som omfattas av kontinuerlig skötsel och underhåll.

Intill Dalavägen är fastigheten Boken 7 belägen. Idag finns nivåskillnader mellan befintlig gatumark och marknivå på tomten till fastigheten Boken 7. Dalavägen ligger till viss del högre än Boken 7. Inmätta höjder finns på gata men inte på tomtmarken inom Boken 7, så exakta nivåskillnader är inte klargjorda. Det finns även ett befintligt dike mellan Dalavägen och Boken 7 som fyller en viktig funktion när det gäller att avleda ansamlingar av dagvatten och smältvatten.

Inga allvarliga hinder har identifierats till följd av ett plangenomförande dock kan det, med hänsyn till rådande höjdskillnad mellan Dalavägen och Boken 7, inte uteslutas att de förändringar som ett genomförande av planen med cirkulationsplats medför skapar ett behov av åtgärder inom Boken 7. Sådana åtgärder skulle kunna vara att ta upp nivåskillnader mellan vägområde och intilliggande tomt genom slänt eller stödmur inom yta för Boken 7, men kommer att hanteras vidare i samband med projektering av cirkulationen och dess anslutningar. Se tidigare beskrivning och principsektion på s.21.

Hagfors kommun och Trafikverket föreslås hitta en lösning kring den nya utformningen av vägområdet i dialog med fastighetsägaren. Detta föreslås ske i ett senare skede -förslagsvis efter att planen har vunnit laga kraft men innan ansökan om marklov lämnas in.

För att genomföra planförslaget kommer allé behöva tas ner. Då alléer omfattas av generellt biotopskydd kräver sådan åtgärd dispens. Samtidigt som värdet i befintliga träd (med varierande status) kommer försvinna bedöms nya kvaliteter kunna skapas genom kompensationsåtgärder såsom plantering av nya träd och att låta nedtagna träd sparas på lämplig plats som faunadepå. På så vis

kommer det kulturhistoriska värdet att beaktas och tillvaratas samtidigt som naturvärden i befintlig grönstruktur, t.ex. insekter, fåglar och smådjur som lever i gräsytor och träd kan fortsätta leva vidare.

Östra delen av planområdet planläggs som allmän platsmark- park med skyddsvall. Skyddsvallen som utgör en konstgjord gräsbevuxen kulle som fungerar som barriär mot trafikbuller och emissioner från Dalavägen (väg 246), föreslås förlängas för att ge utökat skydd mot farligt godstransporter och trafikbuller. Skyddsvallen inom planområdets östra del föreslås bevaras och byggas ut för ett utökat skydd mot farligt gods, samt bullerbarriär. Inom planområdet införs skydd mot störningar genom egenskapsbestämmelse (**m_1**) som anger att bullerskydd får uppföras, dels inom den del av skolområde (**S**) som är belagd med korsmark, och dels inom användningsområde **E_2** Återvinningsstation

I planen har även förutsättningar skapats för att ta hand om och rena de ökade dagvattenmängder som exploateringen förväntas medföra. På torgytan, på parkeringen och längs Monica Zetterlunds väg medges plantering$_1$ i s.k. skelettjord- en markanläggning som kombinerar lokalt omhändertagande av dagvatten med uppsamling och rening av dagvatten i planteringar med olika lämpliga växter och träd. Övrigt dagvatten ansluts till kommunens dagvattenledningssystem. Helhetslösningen bedöms inte leda till någon otillåten försämring av vattenkvaliteten i recipienten och ej heller äventyra att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten riskerar att överskridas.

Dagvattenhantering vid ett plangenomförande bedöms kunna skapa förutsättningar för minskad föroreningsbelastning och därmed inte innebära någon otillåten försämring eller något äventyrande av miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten.

Hagfors kommun har bedömt att det är lämpligt att flytta den återvinningsstation (ÅVS) som idag ligger längre västerut på Gustafsforsvägen till det nya läget inom användningsområde (**E_2**) för återvinningsstation i planområdets sydöstra hörn vid Niten 1. Därmed får hemtjänsten och hyresgästerna i Gärdet närhet till både ÅVS och parkering. Planförslaget berör inte marken inom fastigheten Niten 1 och kommer inte innebära någon nämnvärd påverkan på Hagforshem AB:s parkering på denna fastighet. Niten 1 kommer fortfarande att omfattas av gällande plan 1783-P03/32 som medger rätt att ha en parkering. Hagforshems hyresgäster i Gärdet och hemtjänsten samt skolan och allmänheten kan använda dessa parkeringsplatser. Parkeringen är viktig att behålla eftersom hemtjänsten har huvudkontor i ett intilliggande f.d. flerbostadshus och har sina kommunbilar på parkeringen.

En befintlig transformatorstation kommer behöva flyttas till ett nytt läge söder om skolområde (**S**) mot Gustafsforsvägen.

Genomförande av planförslaget medför kommunala kostnader då kommunen är huvudman för projektet. Den huvudsakliga marken inom planområdet föreslås regleras till den kommunägda fastigheten Hagfors 2:166. Se mer ingående beskrivning under kommande rubrik ”Fastighetsbildning” och ”Fastighetskonsekvensbeskrivning”.

6. GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Detta avsnitt har till uppgift att redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga, ekonomiska och tekniska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Genomförandefrågornas beskrivning har ingen rättsverkan. Avsikten med beskrivningen är att den skall vara vägledande vid genomförandet av detaljplanen.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Lovplikt

Utökad lovplikt föreslås genom att marklov krävs även för trädfällning.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 (fem) år från den dagen planen vinner laga kraft. Åren bestäms utifrån rimligheten att genomföra planen. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med detaljplanen och detaljplanen får inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla, men kan då ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning för till exempel förlorad byggrätt.

Planavgift

Planavgift tas inte ut i samband med bygglovprövning.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark såsom gator, torg och parkområden.

Staten genom Trafikverket ansvarar för genomförandet av markanvändning (**VÄG**) inom planområdet och blir väghållare för vägområde för statlig väg nummer 246 (Dalavägen). Övriga ansvarsförbindelser rörande investering, drift och underhåll regleras i avtal som har tecknats mellan Hagfors kommun och Trafikverket.

Ansvarsfördelning

Vad ska göras?	Vem gör?
Planarbete	Hagfors kommun
Fastighetsreglering	Lanmäteriet, initieras och bekostas av exploatör (Hagfors kommun)
Markarbeten/grovplanering tomt	Exploatör (Hagfors kommun)
Byggnation inom kvartersmark	Exploatör (Hagfors kommun)
Flytt av ledningar	Ledningsägare, initieras och bekostas av exploatör (Hagfors kommun)
Ev. åtgärder i VSD-anläggning	Hagfors kommun
Genomförande av vägområde	Trafikverket, enligt avtal med Hagfors kommun

Avtal

Avtal med Trafikverket

Hagfors kommun och Trafikverket har gemensamt bedömt att planerad ombyggnation av väg 246/Dalavägen kan genomföras utan vägplan. Avtal har upprättats mellan Hagfors kommun och Trafikverket avseende genomförande av cirkulationsplats för att reglera investerings-, drift- och kostnadsansvar.

Arrendeavtal parkering

Arrendeavtal (undertecknat 2020-12-29) finns mellan Hagfors kommun och Arnis Fastigheter AB för markområde om ca 550 m^2 av fastigheten Hagfors 2:166 enligt till avtalet bilagd kartbild. Arrendestället upplåts att användas för parkering.

Hagfors Kommun har (2022-08-26) sagt upp arrendeavtal för parkeringsplats inom fastigheten Hagfors 2:166, för upphörande med sex månaders uppsägningstid i enlighet med § 6 om förtida upphörande som stadgar att i det fall arrendestället behöver tas i anspråk för ändamål enligt detaljplan, bostadsbebyggelse eller för jordägarens egen verksamhet har jordägaren rätt att oavsett avtalets slutdatum eller löptid säga upp avtalet för förtida upphörande med sex månaders uppsägningstid.

Avtalet upphör därmed att gälla 2023-03-31.

Ingen ersättning för förtida upphörande skall utgå i enlighet med arrendeavtalet. I det fall arrendatorn har behov av parkeringsytor åligger det arrendatorn att själv ansvara och bekosta de arbeten som krävs för att anordna parkeringsplatser inom den egna tomten.

FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

Genomförandet av planen berör fastigheterna Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 samt delar av fastigheterna Tången 2, Bulten 2 som alla ägs av det kommunala bostadsbolaget Hagforshem AB. Därutöver berörs en del av Hagfors 2:166, 2:43 och 2:5 som ägs av Hagfors kommun.

Fastighetsbildning

När planen fått laga kraft och registrerats hos Lantmäteriet kommer Hagfors kommun att ta initiativ till ytterligare samråd med berörda fastighetsägare. Därefter initierar, beställer och bekostar Hagfors kommun alla de lantmäteriförrättningar som behövs för att planen ska kunna genomföras fullt ut.

Fastigheterna Spettet 3, Hackan 1 och Niten 2 samt delar av fastigheterna Tången 2, Bulten 2 och Hagfors 2:43 bedöms kunna överföras till fastigheten Hagfors 2:166 som ägs av Hagfors kommun. I samband med förrättningen avregistreras de tidigare fastigheterna (Spettet 3, Hackan 1, Niten 2 och Hagfors 2:43) och rättigheter som inte längre fyller någon funktion. (Därmed försvinner utfartsrättigheterna till Hackan 1 och Spettet 3. Hackan 1 och Spettet 3 är i grund och botten en kvarleva efter de rivna kvarteren med flerbostadshus inom Norra Gärdet och fyller därmed inte längre någon funktion. Om åtgärden genomförs kommer planens flexibilitet att öka betydligt och möjliggöra att skolområdet kan anläggas.)

Hagforshem AB har informerats och har inte uttalat några invändningar mot planen eller dess genomförande.

Fastighetskonsekvensbeskrivning

Hagfors 2:166

Den huvudsakliga marken inom planområdet kommer omfattas av den kommunägda fastigheten Hagfors 2:166 och bestå av Dalavägen (allmän platsmark- väg), Monica Zetterlunds väg (allmän platsmark- gata), Gustafsforsvägen (allmän platsmark- torg), Geijersholmsvägen (allmän platsmark- torg) respektive (allmän platsmark- gata) och merparten av den mark som planläggs som kvartersmark för skola, Återvinningsstation och Transformatorstation, Parkering och allmän platsmark-park.

Hackan 1

I samband med planens genomförande föreslås Hagfors kommun ta initiativ till lantmäteriförrättningar. Bland annat att marken för Hackan 1 överförs till Hagfors 2:166 och att fastigheten Hackan 1 utplånas (avregistreras), varvid utfartsrättigheterna till Hackan 1 och Spettet 3 samt servitut för pannrum för fastigheterna Hagfors 2:43, Hagfors 2:166 och Spettet 3 försvinner. (Hackan 1 är i grund och botten en kvarleva efter de numera rivda kvarteren med flerbostadshus och lokalgata.)

Spettet 3

I samband med planens genomförande föreslås Hagfors kommun ta initiativ till lantmäteriförrättningar. Bland annat att marken för Spettet 3 överförs till Hagfors 2:166 och att fastigheten Spettet 3 utplånas (avregistreras).

Niten 2

I samband med planens genomförande föreslås Hagfors kommun ta initiativ till lantmäteriförrättningar. Bland annat att marken för Niten 2 överförs till Hagfors 2:166 och att fastigheten Niten 2 utplånas (avregistreras).

Tången 2

I den separata södra delen av planområdet, breddas Geijersholmsvägen något i både östlig och västlig riktning, för att tillgodose behovet av flera hämta- och lämna-platser för elever som ska till skolan. Området planläggs som allmän platsmark-gata.

Åtgärden berör mindre delar av angränsande kvartersmark. På öster sida berörs mindre delar av kvartersmarken Tången 2

De berörda markavsnitten föreslås bli överförda till Hagfors 2:166 (Hagfors kommun är fastighetsägare). Hagfors kommun ska vara huvudman för allmän platsmark-gata.

Bulten 2

I den separata södra delen av planområdet, breddas Geijersholmsvägen något i både östlig och västlig riktning, för att tillgodose behovet av flera hämta- och lämna-platser för elever som ska till skolan. Området planläggs som allmän platsmark- gata.

Åtgärden berör mindre delar av angränsande kvartersmark. På öster sida berörs mindre delar av kvartersmarken Bulten 2.

De berörda markavsnitten föreslås bli överförda till Hagfors 2:166 (Hagfors kommun är fastighetsägare). Hagfors kommun ska vara huvudman för allmän platsmark- gata.

Hagfors 2:5

I den separata södra delen av planområdet, breddas Geijersholmsvägen något i både östlig och västlig riktning, för att tillgodose behovet av flera hämta- och lämna-platser för elever som ska till skolan. Området planläggs som allmän platsmark- gata.

Åtgärden berör mindre delar av angränsande kvartersmark. På väster sida berörs en mindre del inom fastigheten Hagfors 2:5.

Hagfors kommun ska vara huvudman för allmän platsmark- gata.

Hagfors 2:43

Del av Hagfors 2:43 berörs av planförslaget. Då Hagfors 2:43 utgör en mycket liten fastighet föreslås att denna mark överförs till Hagfors 2:166 (Hagfors kommun är fastighetsägare).

Asplunden 2

Fastigheten Asplunden 2 är belägen norr om planområdet väster om Dalavägen och berörs i sin södra del av de förändringar som ett genomförande av planen medför.

Det aktuella planförslaget tar inte i anspråk någon mark som tillhör fastigheten Asplunden 2. Däremot innebär ett genomförande av planen att rättigheten till den befintliga infarten till Asplunden 2 (som belastar Hagfors 2:166) upphävs i och med att vägen tas bort och marken överförs till allmän platsmark- park. Planförslaget innebär vidare att den gamla infarten till befintlig parkering tas bort och ersätts med en ny infart (allmän platsmark- gata) som även är tänkt att nyttjas för att angöra Asplunden 2.

Anledningen till förändringen är bl a den omdisposition av marken som görs söder om Asplunden 2 i syfte att förbättra trafikförhållandena i området och möjliggöra vägområdet- väg med cirkulationsplats och passage över Monica Zetterlunds väg. Enligt väglagen § 47 råder generellt utfartsförbud mot länsväg 246/Dalavägen. Det innebär att infart inte ska förläggas närmare än 12 m från vägområdet (**VÄG**). Utfartsförbudet innebär att det inte finns någon annan mer lämplig placering av vare sig infartsgata till parkeringen eller entréväg inom Asplunden 2. Detta innebär även att parkeringen (**P**) kan då utökas med fler parkeringsplatser och Monica Zetterlunds vägsträckning rätas upp något.

När detaljplanen har fått laga kraft och är registrerad hos Lantmäteriet som en juridiskt gällande detaljplan kommer Hagfors kommun att ta initiativ till ytterligare samråd med de berörda fastighetsägarna Asplunden 2, Boken 7 och Hagforshem AB. Därefter kommer Hagfors kommun att beställa och bekosta de lantmäteriförrättningar som behövs för att planen ska kunna genomföras fullt ut.

I samband med att den nya infartsgatan till parkeringen anläggs kommer Hagfors kommun även att ansvara för att anlägga och bekosta den nya infartsväg/ entréväg in till Asplunden 2 som ska ersätta den befintliga infart som tas bort. Den nya infarten/entrévägen anläggs från tomtgräns (i förlängning av allmän plats- gata) och ansluts till lämplig del på befintlig infart / entréväg inom fastigheten Asplunden 2. Någon ny rättighet till infart behöver inte registreras.

Hagfors kommun (exploatören) ansvarar för att genomföra planen och det åligger exploatören att åtgärda och bekosta sådana skador som bevisligen uppkommer på grund av de förändringar som ett genomförande av planen medför för den privatägda fastigheten Asplunden 2 (ex på detta kan vara flytt av grind, ersätta träd och planteringar). En förutsättning är att "sakskäl" föreligger.

Den nya entrévägen inom Asplunden 2 ska utföras så funktion, utförande och utformning blir likvärdig eller

jämförbar med den tidigare som tas bort. Efter borttagandet av den gamla infarten/entrévägen ska marken åtgärdas till jämförbart skick som intilliggande mark har (gräsmatta har föreslagits). Om det vid anläggandet av den nya entrévägen uppkommer eventuell skada på anläggning (ex. underjordiska ledningar) eller byggnad ska skadan åtgärdas så funktion, utformning och utförande blir likvärdig eller jämförbar med den status som var innan genomförandet av planen påbörjades.

Boken 7

Fastigheten Boken 7 är privatägd och belägen utanför planområdet. Det blivande vägområdet (**VÄG**) med cirkulationsplats ska anläggas i korsningen Dalavägen/Petter Fridmans väg intill Boken 7.

Föreslaget vägområde kommer väst och sydväst om Boken 7 ersätta gällande parkmark. Planförslaget innebär att det sydvästra hörnet av Boken 7 kommer att ansluta mot föreslagen gång- och cykelväg inom utpekat vägområde.

Idag finns nivåskillnader mellan befintlig gatumark och marknivå på tomten till fastigheten Boken 7. Dalavägen ligger till viss del högre än Boken 7. Inmätta höjder finns på gata men inte på tomtmarken inom Boken 7, så exakta nivåskillnader är inte klargjorda. Det finns även ett befintligt dike mellan Dalavägen och Boken 7 som fyller en viktig funktion när det gäller att avleda ansamlingar av dagvatten och smältvatten. Om diket och slänten tas bort ska de ersättas med likvärdiga funktioner. Utformning av vägområde (**VÄG**) ska göras så att avledning av dagvatten och smältvatten sker utan påverkan på Boken 7.

Hagfors kommun ska i samråd med Trafikverket under kommande projektering av den nya cirkulationsplatsen se till en helhetslösning för Dalavägen- Petter Fridmans väg och närliggande fastigheter (Boken 7). Inga allvarliga hinder har identifierats till följd av ett plangenomförande dock kan det, med hänsyn till rådande höjdskillnad mellan Dalavägen och Boken 7, inte uteslutas att de förändringar som ett genomförande av planen med cirkulationsplats medför skapar ett behov av åtgärder inom Boken 7. Sådana åtgärder skulle kunna vara att ta upp nivåskillnader mellan vägområde och intilliggande tomt genom slänt eller stödmur inom yta för Boken 7.

Hagfors kommun och Trafikverket föreslås hitta en lösning kring den nya utformningen av vägområdet i dialog med fastighetsägaren. Detta föreslås ske i ett senare skede -förslagsvis efter att planen har vunnit laga kraft men innan ansökan om marklov lämnas in.

Det finns ett avtal om markunderhåll mellan Hagfors kommun och fastighetsägare till Boken 7 gällande del av fastigheten Hagfors 2:166. Avtalet innebär att Boken 7 underhåller och kan nyttja berörd del av Hagfors 2:166, som utgör parkmark i gällande plan och omfattar instängslad gräsyta med ett träd. Ett plangenomförande medför att avtalet kommer att sägas upp.

Rättigheter, gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Ledningsrätt för fjärrvärme finns i sträcka längs Geijersholmsvägen och Gustavsforsvägen. Tillfällig påverkan kan ske i samband med anläggnings- och byggarbeten.

Idag finns en rättighet till infart för fastigheten Asplunden 2, som belastar Hagfors 2:166. Ett genomförande av planen innebär att rättigheten infart upphävs. Anledningen är att den befintliga infarten tas bort och marken överförs till allmän plats-park. Samtidigt införs allmän plats- gata för att möjliggöra en ny infart till parkeringen, samt fram till tomtgränsen till Asplunden 2. Kommunen ansvarar för att initiera, beställa och bekosta sådan förrättning. Något behov att ersätta det upphävda servitutet med ett nytt servitut, på annan plats, kommer inte att finnas eftersom Asplunden 2 genom planförslaget erhåller kommunal gatuanslutning fram till fastighetsgräns.

Servitut för pannrum som belastar Hackan 1 finns till förmån för fastigheterna Hagfors 2:43, Hagfors 2:166 och Spettet 3. Servitutet föreslås upphävas eftersom syftet med servitutet inte längre är aktuellt, samt att marken för Hackan 1 föreslås läggas till Hagfors 2:166.

Fastigheten Hackan 1 kommer att avregistreras varvid utfartsrättigheterna till Hackan 1 och Spettet 3 försvinner. Hackan 1 och Spettet 3 är i grund och botten en kvarleva efter de rivna kvarteren med flerbostadshus inom Norra Gärdet. I och med att åtgärden genomförs kommer planens flexibilitet att öka och möjliggöra att skolområdet kan anläggas.

Planförslaget har försetts med markreservat för allmännytiga underjordiska ledningar ($\mathbf{u}_1$) i lägen där det finns befintliga ledningar som ska kvarligga (se mer under rubriken ”Teknisk försörjning”). Markreservat innebär att bygglov inte kan beviljas för bygglovspliktiga åtgärder inom dessa lägen om åtgärden hindrar åtkomst till de underjordiska ledningarna. Markreservat är dock inte i sig tillräckligt för att säkerställa att ledningar får vara kvar långsiktigt. Normalt sett behöver antingen en lantmäteriförrättning för ledningsrätt eller servitut ske. Alternativt kan ett avtal upprättas mellan sakägare om en överenskommelse om upplåtelse av mark för funktionen. Den som är ledningsägare bör själv ta initiativ till att beställa och bekosta lantmäteriförrättningar för att långsiktigt säkerställa t ex en ledningsrätt eller servitut.

Det åligger den exploatör som vill genomföra förändringar att ersätta funktioner som tas bort med likvärdiga. Inom planområdet förekommer även ledningar i lägen där byggnation föreslås. Dessa ledningar kommer inte att kunna kvarligga i deras nuvarande lägen. Det är i nuläget oklart om dessa ledningar innehas av respektive ledningsägare med stöd i någon skriftlig rättighet, t.ex. avtalsservitut, om de endast grundar sig på äldre muntliga överenskommelser eller om avtal om upplåtelse helt saknas. Vid flytt

av ledningar kommer eventuella servitutsavtal att behöva upphävas och avtal kommer att behöva tecknas mellan kommun och respektive ledningsägare om upplåtelse av utrymme för alternativ ledningsdragning inom utrymmen där byggnation ej skall förekomma. Planförslaget kommer, när det blivit antaget, att ge Hagfors kommun rätt att få ev. befintliga servitut inom kvartersmark upphävda genom lantmäteriförrättning; Hagfors kommun avser dock hantera frågan om ledningsflyttar genom samförståndslösning med respektive ledningsägare.

Upplysningar

I samband med att antagandehandlingar färdigställs och upprättas ska Hagfors kommun informera alla berörda fastighetsägare som inte fått sina synpunkter tillgodosedda efter granskningen, om planens utformning och att planen ska vidare till kommunfullmäktige för beslut om antagande.

Beslutet att anta detaljplanen vinner laga kraft förutsatt att inga skriftliga överklaganden inkommer till Hagfors kommun inom den överklagningsbara tiden. Därefter upprättas laga kraft handlingar och skickas in till länsstyrelsen och Lantmäteriet. Planen registreras som en juridiskt bindande gällande detaljplan hos Lantmäteriet. Därefter ska alla parter förhålla sig till den juridiskt gällande detaljplanen.

Först därefter kommer Hagfors kommun att ta initiativ till ytterligare samråd med berörda fastighetsägare och beställa alla de lantmäteriförrättningar som behövs för att planen ska kunna genomföras fullt ut.

EKONOMISKA FRÅGOR

Planekonomi

Kostnaden för förstudie, detaljplan, utredningar, projektering m m belastar Hagfors kommun.

Kostnader för genomförande av detaljplanen belastar Hagfors kommun.

Kostnader för cirkulationsplats belastar kommunen som ett eget projekt.

Hagfors kommun avser täcka samtliga kostnader som uppkommer för respektive ledningsägare med anledning av flytt av befintliga ledningar som på grund av exploateringen av planområdet inte kan kvarligga i deras nuvarande lägen.

Inlösen/ersättning

Inom den separata södra delen av planområdet föreslås en begränsad del av kvartersmarken inom Tången 2 och Bulten 2 överföras till allmän plats- gata. Planområdet berör även Hackan 1 som föreslås bli överförd till (allmän) kvartersmark för ändamålet skola (**S**) med begränsad byggrätt endast för komplementbyggnader (korsmark) och bullerskydd ($\mathbf{m}_1$). Dessa användningar avser allmänt ändamål, vilket innebär att kommunen har rätt att lösa in marken med tvång. Tången 2, Bulten 2 och Hackan 1 ägs idag av det kommunala bostadsbolaget Hagforshem AB.

Ändringarna motiveras av att det dels föreligger ett behov av att kunna skapa en mer ändamålsenlig och trafiksäker lösning för parkering och hämtning/lämning av elever på ÄBC (Geijersholmsvägen) samt att skolan behöver ett sammanhängande skolområde i anslutning till Teknikhuset för hantering av skrymmande material, förråd, byggård m.m.

I sammanhanget bör även nämnas att enligt plan- och bygglagen kap 14 §14 kan en fastighetsägare begära att kommunen löser in mark eller annat utrymme som enligt en detaljplan ska användas för allmän platsmark som kommunen ska vara huvudman för. De fastigheter som omfattas av planförslaget ägs endera av Hagfors kommun eller Hagforshem AB. Då Hagforshem AB utgör ett bolag omfattas de av rätt till ersättning. Då bolaget är kommunalägt bedöms ingen framtida konflikt uppstå pga av kommunens inlösensrätt.

Som exploatör är Hagfors kommun ansvarig för de förändringar som ett genomförande av planen medför och som kan leda till skada för sakägare. Enligt plan- och bygglagen kap 14 §8 gäller att om ett område som enligt en detaljplan har varit avsett för allmän samfärdsel kommer att helt eller delvis användas för ett annat ändamål eller få sitt höjdläge ändrat när en ny eller ändrad detaljplan genomförs, har den som äger en fastighet som ligger intill området rätt till ersättning av väghållaren för den skada som genomförandet av den nya eller ändrade detaljplanen medför för ägaren.

Bedömning har gjorts över relevanta delar av planförslaget. Utfart till Asplunden 2 har inte tidigare varit planlagd för allmän samfärdsel. Befintlig infart är till viss del planlagd som park och kvartersmark för bostadsändamål. Därmed förefaller ingen rätt till ersättning enligt 14:8.

Planförslaget innebär vidare att ett område som i gällande plan är gatumark istället planläggs som torg. Kommunen bedömer inte att det med anledning av ändringen uppstår någon skada för någon fastighetsägare som kan berättiga till ersättning enligt 14:8.

Om det i samband med genomförandet visar sig att sakägares egendom (funktion, utföranden och utformning) skadas t ex i samband med borttagande, flytt eller andra åtgärder, har sakägaren rätt att få skadan åtgärdad eller ersatt till likvärdigt eller jämförbart skick som innan åtgärderna för planens genomförande påbörjades. Hagfors kommun avser att följa denna princip.

Hagfors kommun (exploatören) ansvarar för att genomföra planen och det åligger exploatören att åtgärda och bekosta sådana skador som bevisligen uppkommer på grund av de förändringar som ett genomförande av planen medför för de privatägda fastigheterna Asplunden 2 och Boken 7. En förutsättning är att "sakskäl" föreligger.

TEKNISKA FRÅGOR

Ledningar

Eftersom planområdet tidigare har hyst bebyggelse (som numera är riven) förekommer det inom planområdet flera befintliga ledningar. Vissa av dem ligger i lägen där byggnation föreslås. Dessa ledningar kommer inte att kunna kvarligga i deras nuvarande lägen. Vissa av ledningarna används ej i dagsläget och kommer således kunna avlägsnas utan att behöva ersättas med nya ledningar. Andra ledningar är dock i drift och kommer behöva ersättas med nya ledningar i annat läge.

Exakt var nya, ersättande ledningar kommer att förläggas är ännu inte utrett utan kommer att behöva utredas i detalj i ett senare skede. Det finns dock flera alternativ för var dessa kan förläggas, t.ex. inom mark som i planförslaget utgör gata. Hagfors kommun bedömer att flytt av aktuella ledningar kommer att kunna ordnas utan att något exakt nytt läge för dessa ledningar pekas ut redan i detaljplan.

I vissa delar av planområdet kan befintliga ledningar tillåtas ligga kvar, under förutsättning att de inte hindrar ett planenligt nyttjande av marken. Detta gäller till exempel inom kvartersmark för skola där endast komplementbyggnader samt bullerskydd får uppföras. För dessa sträckningar kommer inte ledningsrätt eller servitut att kunna upprättas till förmån för ledningsägaren, eftersom det i så fall skulle strida mot detaljplan. Däremot kommer ledningsägaren att kunna upprätta en överenskommelse med markägaren (Hagfors kommun) om att ledningarna tills vidare skall få ligga kvar i de sträckningar där de inte inom närmast överskådliga tid kommer att hindra någon planerad bebyggelse. Vissa ovanjordiska anordningar som tillhör ledningarna, t.ex. elskåp, kan dock behöva flyttas för att ledningarna skall kunna samexistera med avsedd markanvändning inom kvartersmarken.

Genomförda utredningar

- PM Geoteknik ”Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik”, Ramböll 2020-07-03
- Markteknisk undersökningsrapport Geoteknik (MUR/Geo) ”Hagfors ÄBC DP, Översiktlig geoteknisk undersökning inkl. radon och miljöteknik”, Ramböll 2020-07-03
- ”PM-Översiktlig miljöteknisk markundersökning”, Ramböll 2020-06-08
- ”Dagvattenutredning Teknikhus ÄBC”, Sweco 2022-02-02 reviderad 2022-09-06
- ”Riskanalys Teknikhuset ÄBC, Kv. Spettet, Hackan och Niten Norra Gärdet Hagfors kommun”, Brandskyddslaget 2022-04-07
- ”Trafikutredning Teknikhus ÄBC”, Sweco 2021-12-09

TILLSTÅND

Dispens från biotopskydd enligt 7 kap. 11§ MB kommer att krävas för åtgärder på allé.

Enligt miljöbalken och förordning (1998:988) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälan göras till kommunen när skolverksamhet ska drivas.

UPPLYSNINGAR

Den befintliga dagvattenledning som sträcker sig genom den östra delen av föreslagen kvartersmark för skola kan, beroende på bygg-gårdens slutliga utformning, eventuellt komma att behöva flyttas för att säkerställa framtida åtkomst till ledning.

7. MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planbeskrivningen är upprättad av SBK Värmland AB genom samhällsplanerare Emma Johansson och Marielle Nilsson samt granskad av planeringsarkitekt Daniel Nordholm. Planbeskrivningen har tagits fram i samarbete med Samhällsbyggnadsavdelningen på Hagfors kommun.

Hagfors 2023-02-24

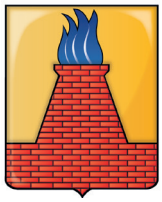

HAGFORS
KOMMUN